АРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫН ТУГ ДОРО, КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ҮТЭЛБЭРЕЭР КОММУНИЗМЫН ИЛАЛТА ТЭЭШЭ УРАГШАА ДАБШАЯ!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Һүрят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 94 (8926) | 1959 оной апрелиин 22, среда | Сэн 20 мүнгэн

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИН.

...ьичын зааhан замаар урагшаа, ...оммунизмын илалта тээшэ!

...дэр бүхы дэлхэйн хүн тү... Владимир Ильич Ленинэй ... 89 жэл болоhонойнь ...агта үдэрые тэмдэглэжэ ... Манай ороной олон түмэн ... энэ үдэрые илангаяа ехэ ...ртайгаар hайндэрлэнэ.

...кэ Союзай олон миллион ...нэй үнэн зүрхэнhөө омо... тон зүб. Ганса орон до...лизм бүрин түгэсөөр, эсэс...үүлжэ болохо юм гэжэ ... Ильичын заahан зааба...ал манай орон дотор түү...рүүшынхеэ бэелүүлэгдээ ...оветскэ Союз дотор социа...рин хүсэдөөр, эсэслэн бай... гэhэн түүхэтэ тобшолол ... XXI съезд хэhэн байна. ...байдал дээрэ абаад үзэ...циализм гээшэ юуб гэжэ ...үнүүд огто мэдэхэгүй бай...үнөө «хоёр нюдөөрөө ха...бки заяагаараа ушаржа ...а юм. Тиигээд байхадаа ...нүүд Ильичын hургаалай ...э гүн удхатай байhыень ...бодолоороо ойлгохоhоо гад...байдал дээрэhээ бодотоор ...бшуу. Ёhотой зол жаргалтай ...ээшэ социализм, энэ зол ...ай байдалые заяаhан хүн ...эжэ манай арад зон гүн ...ө мэдэрэнхэй.

...эй hургаал коммунизмын ...ндахын түлөө тэмсэлдэ ...эн ажалшадые зоригжуул...иитэ арад зон марксизм...мын hургаалда яахадаа ...ээр этигэнэб, энэ hургаал ...аан бодолые яахадаа тии...батаар эзэлэнхэйб, хүнэй ...одол, этигэл найдабари, ...эрмэлзэлгые суранзан шэн...е тээшээ татадаг тэрэнэй ...нь юуб гэхэдэ, тус hургаал ...олтэнэй хүгжэлтын жама ...ые эрдэм ухаанай үндэhөөр ...оор тайлбарилна, тиигээд ...ые революционно ёhоор шэ...хубилгаха зам олониитэ ...лгосотойгоор заажа үгэнэ. ...практика хоёр хоорондоо ...гүй нягта холбоотой, тиихэ ...теори болбол пролетариа...та бодолойнь зэбсэг гээшэ, ...риат—теориин үндэhэн хү...э гэжэ марксизмын заahан ...ые Владимир Ильич Ленин ...эрэнь хэлбэрищэгүйгөөр ...эн байна. Империализмын ...пролетариадай ангиин тэмсэ...садаhан шэнэ оршон бай... В. И. Ленин марксизмые ...бэрхээр, шэн зоримгой...жөөгөө. Агуухэ хэрэгүү...үүлжэ шадаха шадабари...ай революционно хүсэлэй ...агүй ехэ байhандань Иль...ыгөөр этигэдэг, найдадаг, ...е хүгжөөн бадаруулха гэжэ оролдодог байгаа. Түүхын хүгжэлтэдэ олониитэ арад зоной угаа ехэ үүргэ дүүргэдэг тухай Ленин ходо заадаг бэлэй.

Түүхын шэнэ үедэ социализм хайшан гээд байгуулха, энэ хэрэгтэ арад зониие хайшан гээд үргэнөөр хабаадуулха тухай Ильич тодорхойгоор заажа үгөө. Анха түрүүн Совет гүрэниие тогтоогоод, түрүүшын Советскэ правительствые өөрөө толгойлжо байхадаа, Владимир Ильич гүрэн түрын хэрэгые ударидалгада олониитэ зониие эдэбхитэйгээр хабаадуулха, энэ талаар тэдэнэй үүсхэл оролдолгые бадаруулха талаар эрхим hайн үльгэр жэшээ харуулдаг байhаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ.

Олон түмэн арад зониие үргэнөөр хабаадуулаагүй hаа, социализм байгуулха бэрхэтэй гэжэ Владимир Ильич hургадаг hэн. Ленинэй энэ заабариие Коммунистическэ партимнай хэлбэрищэгүйгөөр хүтэлбэри болгон, гүрэнэй хэрэгүүдые ударидалгада үргэн ниитэ ажалшадые олоор хабаадуулна. Илангаяа hүүлэй үедэ, ганса нэгэн хүндэ шүтэлгын хойшолонгуудые усадхахатай дашарамдуулан, арад зоной үүсхэл эдэбхи угаа ехээр бадараа, советскэ демократи шэнэ хүсэтэйгөөр хүгжөө. Гүрэн түрын удхашанартай шухалын шухала асуудалнуудые Коммунистическэ партимнай олониитэ ажалшадай зүбшэн хэлсэлгэдэ дэлгэрэнгыгээр табидаг болонхой. Оронойнгоо арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбэй хараа шэглэлнүүдые КПСС-эй XXI съездын болохын урда тээ үргэнөөр зүбшэн хэлсэhэн ушар энээн тухайда элеэр гэршэлнэ. Тэрэшэлэн hүүлэй үедэ бусад шухала хэдэ хэдэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ орон дотор болоо ха юм. Энэмнай ниитын ажабайдалда арад зоной үүргые эрид дээшэлүүлхэ тухай ашата багша Ленинэй заабариие бодотоор бэелүүлhэн хэрэг гээшэл.

Ленинэй заahан замаар, Коммунистическэ партиингаа сэсэн мэргэн ударидалгаар урагшаа бата найдамтайгаар зорижо ябаhанай ашаар манайда социализм бүрин түгэсөөр, эсэслэн байгуулагдаад, мүнөө Агуухэ Эхэ оромнай хүгжэлтынгөө шэнэ үедэ —коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулгын үедэ ороод, түрибэлгүй түргэнөөр урагшаа дабшажа ябана. Манайда коммунизмын үүдэн үдэрhөө үдэртэ улам үргэнөөр нээгдэжэ байна. Коммунизмын бодото шэнжэнүүд тобойсо харагдажа эхилэнхэй. Коммунистическэ ажалай коллективүүдые хараад үзэсл. Коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулхын тулада хүн бүхэн юу хэхэ зэргэтэйб, ямараар ажаллаха, ажаhууха ёhотойб гэhэн эрхим hайн үльгэр жэшээ тэдэнэр харуулна.

Коммунистическэ партиингаа XXI съездын түүхэтэ тогтоолнуудаар зоригжоhон совет хүнүүд ашата багша Ильичын заабаряар коммунистическэ ёhоор ажаллаха, ажаhууха, hураха гэhэн алдарта уряа лозунг дэбжүүлээд, тон ехэ шэн габьяатайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Агуухэ Эхэ, оронойнгоо бүхы ажалшадтай хамта манайшье республикын ажалшад коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулха талаар КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ тогтоолнуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада унаhан малгайгаа абаха забдагүйгөөр ажаллажа байна.

Советскэ Союзай арад зондо, социализмын бүхы оронуудай арад зондо марксизм-ленинизмын hургаалай ямар ехэ зол жаргал, эгүүридэ үзэгдөөгүй эрхэ сүлөө олгоhониинь манай республикын арад зоной ажабайдал дээрэhээ элеэр харагдана. Хаанта хархис засагай үедэ бурят зон ямаршье эрхэгүй, адууhа мал шэнги амитад ябаа ха юм. Бурят арадай оньhон үгөөр хэлэбэл, «урдын байдал ула боложо, мүнөөнэй байдал зула болоо». Владимир Ильич Ленинэй бадаргаhан мүнхэ зула манай арадай хүгжэлтын замые коммунизмын гэрэлээр ходо гэрэлтүүлжэ байна. Коммунистическэ партиингаа ленинскэ сэсэн мэргэн национальна политикын хэлбэрищэгүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байhанай үндэhөөр, агуухэ ород арадай, мүн бүхы бусад совет арадуудай ахадүүгэй hайн hайхан сэдьхэлэй туhаламжын ашаар Бурят оромнай мүнөө үеын хүгжэнги промышленностьтай, механизированнэ колхозно үеын хүдөө ажахытай, социалистическэ культуратай түрүү республикануудай нэгэн болонхой.

Агуухэ Ленинэй нангин hургаалайнь арюун аша үрэ иимэ. Мүнөө социализмын оронуудай олон түмэн ажалшад бултадаа Ленинэй заahан замаар, Советскэ Союзай дабшажа ябаhан замаар, Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин нээhэн замаар урагшаа коммунизм тээшэ бата найдамтайгаар зорижо ябана. Социализмын оронуудай ажалшадые энэ замhаань төөрюулхэ хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй. Юундэб гэхэдэ, Ленинэй хэзээдэ мүнхэ hургаал энэ замые эли тодоор ходо гэрэлтүүлжэ байна бшуу.

Марксизм-ленинизмын илагдашагүй туг доро, Ленинэй заahан замаар урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ, нүхэдүүд!

ҮНДЭР БАЯН УРГАСА АБАЯ!

220 га ногоон тэжээл таригдаба

Манай Калининай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэл 5700 гектарта эртын тарилга 7—10 хоногой туршада хэхээр түсэблэнэ.

Хамта 43 трактор, 55 сеялкэ болон бусад зэр зэмсэгүүд хүсэд заhабарилагданхай. 800-гаад гектар борнойлогдоод, 260 га газар хахалагдаад байна. Мүн 220 га ногоон тэжээл таригдаба.

Дунда зэргээр гектар бүриhөө 10 центнер орооhо таряа, 300 центнер кукурузын ногоон набша абахаар шиидээд, хамта 4500 тонно наг шэбхэ таряаланда гаргажа тараагаабдн. 500 гектар газарта мүнөө жэл кукуруза таригдахань. Тэрэнэй га бүхэндэ хорёод тонно хор шэбхэ гаргагдаа. Ургажа байха үедэнь зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэды дахин хэгдэхээр хараалагдана.

Л. Цыренов.

Мухаршэбэр.

Тарилгаяа 5 хоног соо дүүргэхэнь

Жэлhээ жэлдэ орооhо таряанай бараг hайн ургаса абадагаараа алдаршаhан Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид хабарайнгаа тарилгые hайн шанартайгаар, агротехническэ богони болзорто хэдэг. Жэшээлхэдэ, энэ колхозой механизаторнууд нёдондо тарилгаяа оройдоол 6—7 үдэр соо эрхим шанартайгаар хэжэ, хура бороо багатай, гандуу жэлэй байбашье, гектар бүриhөө дунда зэргээр 11 центнер таряа, зарим газарhаа гектарай 18 центнер шэниисын ургаса абаа hэн.

Харин энэ жэлдэ бүхы орооhо таряагаа хоёр хахалагдаhан сэбэр пар дээрэ, оройдоол 5 үдэрэй туршада агротехническэ заабариин ёhоор, hайн шанартайгаар тариха зорилго урдаа табина. Колхоздо энэ жэлэй тарилгада хамта 2500 гектар пар бэлдэгдэнхэй. Артелиин механизаторнууд мүнөө тэндэ шииг нойто барихын тула эртын борнойлго хаhа сагтань хэхын түлөө оролдожо байна. Тусхайлбал, газар борнойлжо байhан механизаторнууд нүхэд Г. Бальжиров, Ц. Сыбхслеев, Л. Бухаев гэгшэдэй тракторна агрегадууд бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ.

Гадна тус колхозойхид байгша ондо үхэр малдаа шэмэтэ тэжээл ехээр бэлдэхын зорилгоор хамта 400 гектарта кукуруза тарижа, hайнаар ургуулха зорилготой. Кукурузынгаа газарта бүхыдөө 4 мянган тонно наг шэбхэ гаргаад, hаянай газараа уhалжа захалаа.

О. Намжилон.

Сабшалангаа hайса уhална

Ниитынгээ адуу малда үбhэ, шэмэтэ тэжээл шадаал hаа ехээр бэлэдхэжэ, тэдээнhээ hү, мяха, нооhо улам элбэг дэлбэгээр абадаг болохо гээшэ колхоз, совхоз бүхэнэй тон шухала зорилго болоно.

Тиимэhээ Хэжэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозойхид энэ жэлдэ сабшалан, таряалангаа hайнаар уhалжа, наг шэбхээр үтэгжүүлжэ, ургасыень эрид дээшэлүүлхын түлөө ехэхэн оролдолго гаргана. Эндэ мүнөө сабшалан дээрэ hайрам тогтоохо, hубаг канаваар уhа гаргаха хүдэлмэридэ 6 хүн табигдаад, тэдэнэртэ резинэ гутал, сабхи, зэр зэмсэг болон мори унаа таhалжа үгтэнхэй.

Газар уhалха хүдэлмэридэ дүй дүршэлтэй луговод үбгэд табигдаа. Колхоздо мүнөө бүхыдөө 200 гектар газар уhалагдаад байнхай. Сабшалангай зарим газар хабартаа, зундаа уhалагдаха юм.

Һаянай Доодо Хорой гэжэ газарта хүдэлдэг луговодууд нүхэд Д. Зориктуев, Б. Бальжинимаев, М. Цыренов гэгшэд тус тустаа 50—50 гектар сабшалан уhалаа.

— Мүнөө үедэ hайрамай уhан ехэ элбэг, сабшалан уhалхада hайн байна. Уhалууриин газарай гектар бүриhөө 15 центнерhээ доошо бэшэ ургаса абаха дүүрэн аргатайбди,— гэжэ нүхэр Бальжинимаев хөөрэнэ.

Һүүлэй 3—4 жэлэй туршада эндэхид hайрамай, гол горхоной уhа хаhа сагтань хэрэглэжэ, нилээд ехэ сабшалангай газар уhалдаг болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ уhалууриин газарай га бүриhөө 10—15 центнер үбhэн абтаа hэн.

Д. Доржиев.

В. И. Ленинэй түрэhөөр 89 жэлэй ойдо

Москвагай районуудта баярай заседанинууд болобо

В. И. Ленинэй түрэhэн үдэрые Москвагай ажалшад үргэнөөр тэмдэглэнэ. Ниислэлэй предприятинуудта, эмхи зургаануудта, hуралсалай газарнуудта энэ гайхамшагта үдэртэ зорюулагдаhан лекци, элидхэлнүүд хэгдэнэ, выставкэнүүд олон библиотекэнүүдтэ нээгдээ.

Владимир Ильичтэй уулзадаг, тэрээнтэй хамта хүдэлhэн, Коммунистическэ партиин үнинэй гэшүүд агуухэ вождиин дурасхаалда зорюулагдаhан үгэнүүдые эдэ үдэрнүүдтэ хэлээ.

Апрелиин 20-до Москвагай районуудта баярай заседанинууд болоо. Лихачевой нэрэмжэтэ автозаводой культурын ордон соо Пролетарска районой ажалшадай түлөөлэгшэдэй суглаан болоо. В. И. Ленинэй түрэhөөр 89 жэлэй ой тухай КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ П. Г. Москатов элидхэл хэhэн байна.

Свердловскэ, Дзержинскэ, Куйбышевска, Ждановска районуудай баярай заседанинууд дээрэ «Коммунист» журналай главна редактор Ф. В. Константинов, КПСС-эй МГК-гэй секретарьнууд В. И. Устинов, И. Т. Марченко, С. М. Бутусов элидхэлнүүдые хээ.

В. И. Ленинэй түрэhэн үдэртэ зорюулагдаhан баярай заседанинууд Москвагай Москворецкэ, Октябрьска, Сокольническо, Сталинска районуудта болоо.

Ленин тухай дуунууд

ФРУНЗЕ, апрелиин 20. (ТАСС). Киргиз арад Ленин тухай дуунуудые хододоол дууладаг юм. Агуухэ вождь тухай Тяньшаньска бэлшээринүүдэй хонишод, республикын урда талада хлопок ургуулагшад, Чуйска нугада свёкло таригшад дуу дууладаг.

«Эсэгэ Ленинэй захяае дүүргэ» гэhэн дуу СССР-эй арадай артист композитор Абдылас Малдыбаев зохёоhон байна. Ильичын түрэhөөр 89 жэлэй ойдо энэ дуун зорюулагдана. «Ленин тухай дуунууд», «Коммунистическэ парти» гэhэн шэнэ зохёолнуудые Мукаш Абдраев бэшэhэн байна.

Бүхы республика дотор эдэ үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэжэ байhан вечернүүд дээрэ агуухэ вождь тухай шэнэ дуунуудай аялган зэдэлнэ.

Вождиин дурасхаалда

Союзуудай байшангай Колонно зал соо В. И. Ленин нэгэтэ бэшэ үгэ хэлэдэг байгаа. Эндэ Москвагай пионернүүд апрелиин 19-дэ суглараа. Ленинтэй уулзаха, тэрэнэй хүтэлбэридэ туhалха золтой байhан хүнүүдтэй ниислэлэй пионернүүд уулзаhан байна.

Ленинэй өөрын библиотекарь байhан Ш. Н. Манучарьян Владимир Ильич тухай эдир ленинецүүдтэ хөөрэжэ үгөө.

(ТАСС).

МОСКВА МҮНӨӨДЭР. ТАСС-эй фотохронико.

1870 ЛЕНИНЭЙ ЗААБАРЯАР КОММУНИСТИЧЕСК

Ленинизмын мүнхэ туяа доро

Үдэрhөө үдэртэ манай байдалда орожо, нэбтэржэ байдаг олон янзын, олон түрэлэй багашье, ехэшье шэнэ зүйлнүүдые нюдөөрөө хаража, шэхээрээ шагнажа, бодото аша туhадань хүртэжэ ябахадаа, нэгэ зарим зүйлнүүдыень ухаандаа хадуужа ойлгоншьегүй гаража болодогбди. Болохо ёhоороол боложо байгаа юм бэзэ гэжэ hанаад, нүгөөдэ зарим юумэнүүдтэнь hурамхишье болошоhон байхаяа ядадаггүйбди.

Теэд эдэ бүгэдые үнэхөөр ойлгохоёо, ухаандаа согсолжо абахаяа hанаhан хүн заатагүй гэдэргээ эрьежэ, үнгэрhэн гушаад дүшөөд жэлэйнгээ ажабайдалай баримтануудые сасуулан, зэргэсүүлэн үзэхэ баатай болохо.

Эдэ бүгэдые хёрхоор сасуулан үзэhэн хүн манай байдалда ороhон бүхы бага, ехэ шэнэ зүйлнүүд хоорондоо тон нягта холбоотой, улаан утаhанда үлхөөтэй, бултадаа нэгэ гараар дадхуулан хойно хойноhоо хэгдэhэн, тэдэнэй дунда нэгэшье таhархай, гэнтын, үндэhэгүй юумэ үгы гэжэ түрүүшын ондо ажаглаха ушартай. Ямар инмэ харагдаагүй гар эдэ бүгэдые үлхэжэ, холбожо, бии болгожо байна гээшэб? Энэмнай аяар тэрэ хэдэн арбаад жэлэй саада тээ агууехэ Ленинэй табижархиhан түсэбые манай түрэл Коммунистическэ парти алхам алхамаар, хойно хойноhоонь тайлбарилхы удхатайгаар бэелүүлнэ ха юм.

Анха түрүүн Совет гүрэн тогтоожо, социалистическэ ехэ барилгын түрүүшын шулуунуудые hууридань табижа байха үедэ В. И. Ленин нарин архитектор шэнгеэр, ерээдүйн ордонойнгоо бүхы шата, бүхы дабхарнуудые бултыень хараалжа, нангин гэгшын проект табиhан байна. Энэ проект соонь гансахан ородой гүрэнэй коммунистическэ ордон бэшэ, харин хажуугаарнь зэргэлээд бодохо бүхы шэнэ ордонгууд — бүхэдэлхэйн коммунистическэ город ансамбль ансамбляараа хараалагдаhан байха.

Хүн түрэлтэнэй байдалые шэнэ ёhоор эмхидхэхэ тухайда Ленин багшын зааhан hургаал, заабаринууд мүнөө табин табан томо ботинуудые боложо гарахань. Энэ суглуулбари хадаа хүн түрэлтэнэй сэсэн ухаанай дээжэ, энэ хадаа бүхэдэлхэйн ажалша арадай жэбэршэгүй зэбсэг, энэ хадаа коммунизм тээшэ уряалан абаашаhан харгы — иимэл хадаа энэ Ленинизм!

Агууехэ Ленинэй эгээл түрүүшын хүдэлмэри «Таряашадай ажабайдалда болоhон ажахын шэнэ хүдэлөөн» 1893 оной хабар хэблэгдэжэ гараhан байгаа. Тиихэдэ 1923 оной январь hарын дүрбэндэ, үбдөөд байhан үедөө В. И. Ленин өөрынгөө hүүлшын хүдэлмэри болохо «Съездэ бэшэгээ» секретарьта диктовалжа үгэhэн юм.

Ленинэй hургаал хадаа бүхэдэлхэйн арадуудай ажабайдал, ажал үйлэдбэри гээшые эрдэм ухаанай хүсөөр шэнжэлжэ үзэhэнэй ашаар, ажалшан арадай бүхы эрилтэнүүдые дүүрэн хангахаар бии болоhон түүхэтэй. Теори практика хоёрые тон шадамараар ниилүүлжэ бии болоhон Ленинизм ажабайдалтай бата холбоотой. Ушар иимэhээ Ленинэй hургаал дэлхэйн ямаршье яhатанда —ородшье, яхадшье, грузиншье, немецшье, негршье, хитадшье, энэдхэгшье, японшье байг— хамаагүй—бултанда ойлгосотой, ажалшадай зүрхэндэ дүтэ юм.

Мүнөөнэй дэлхэй имагтал марксизм-ленинизмээр амилна гэжэ хэлээ hаа, ехэ алдуу болохогүй. Дэлхэйн гурбанай нэгэ хуби зон Ленинэй сургаал дагажа, өөhэд өөhэдынгөө гүрэндэ социализм байгуулаад гү, али байгуулжа байна. Марксизм-ленинизмдэ хамаагүй, хайша хэрэгээр хандаха хүн үлэгшэшье зоной дунда байхагүй. Яахадааб гэхэдэ, хүдэлмэришэн, таряашан зон өөhэд өөhэдынгөө коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай ударидалгаар шэнэ үзэл бэелүүлжэ, сүлөөтэй, жаргалтай байдалтай болохын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Баяд, ноёд, капиталистнууд хоро шараар хашхаралдажа, дай хэхэ бүлэглэлнүүдые эмхидхэнэ.

Гэбэшье түүхын ябаса үдэрhөө үдэртэ түргэдэн, эршэдээ орожо, капитализмын хара түрмэhөө үдэр ерэхэ бүри олон арадууд мултаржа, эрхэ сүлөөтэй боложо байна. Мүнөө нөөхи бага яhатан, хара, шара арhатан гээд ямаршье хэhээлтэгүйгөөр доромжолхо, дарлаха саг hалаа. Бүхы социалистическэ гүрэнүүд харуулда байна ха юм!

Ленинэй hургаалда хилэ байхагүй. Ами абашагүй халуун Африкын джунгли соогуур hэрюун hэбшээгээр hэбшээлнэ, дуhал уhанай газарта хүрөөдүйдөө сарсаад, тос гэжэ унадаг сэбдэг хүйтэн полюсуудые эрдэм ухаанай эди шэдеэр шэнжэлнэ, хэдэн модо гүнзэгы доогуур газар, уhанай нюусые бэдэрнэ, хүнэй хара ухаанай хүрэхөөр бэшэ холо, заха хизааргүй юртэмсэ соогуур космическа ракетэ болоод, hара, наратай урилдан зуралзана—иимэл хадаа энэ Ленинизм.

Ленин багшын сэсэн hургаал шэнэ газар шууяса хахалдаг дорюун томо дизельнэ трактор шэнгеэр урданай мунинха байдалай орой руунь хаха зүhэжэ, олон янзын үнэтэ эдеэнэй үри тариhан юм. Тэрэнhээнь мүнөө миллион, миллиард гектар шэниисэ, кукурузын hахал hамбай хиисэнхэй. Тэрээнhээнь мүнөө миллион, миллиард гэрнүүд электрын галаар яларанхай, тэрэнhээнь мүнөө тоолошогүй олон трактор, машинын hүрэгүүд бэлшэнхэй, тэрээнhээнь мүнөө атомай гал эб найрамдалай зула болон бадаранхай, тэрээнhээнь мүнөө захагүй замбуулин хүнэй мэдэлдэ орожо байна, тэрээнhээнь мүнөө түүхэтэ долоон жэлэй түсэб түрэбэ, тэрээнhээнь мүнөө арадууд баяжажа, болбосоржо байна, тэрээндэ сохюулан, эшэгүүритэ муухай империализм бутарна, тэрээнhээнь мүнөө... үглөөдэр үшөө олон, үлүү баян, үлэмжэ hайхан! Иимэл хадаа энэ Ленинизм—энхэ жаргалай түлхюур! Ленинэй hургаалай мүнхэ туяа доро бүхэдэлхэйн арадууд коммунизм тээшэ дабшана.

Г. Туденов.

Коммунистическэ ёhоор ажалладаг болохол байхабди

Х. НАМСАРАЕВ

Агууехэ багша

Ямар hайхан галтай зөөлэхэн нюдэн,
Ямар hайхан илдам урихан шарай
Арадай зүрхэ, арадай сэдьхэл хүдэлгөөб,
Арадай зориг, арадай хүсэ зангидааб.

Тэрэ hайхан галтай нюдэниинь ярарhаар,
Тэрэ hайхан илдам шарайнь бадарhаар,
Нөөхил зандаа парти сооhоо ошотоно,
Нөөхил зандаа арад сооhоо толорно.

Энэ хадаа агууехэ Ленин багша,
Энэ хадаа агууехэ арадай хүбүүн,
Уужам тунгалаг Ород орондо түрөө hэн,
Олон арадай хуби заяа шиидхээ hэн.

Буhалгаа ехэтэ жэлнүүд дүлэтэн байгаа бэлэй,
Доhолгоо ехэтэ үдэрнүүд гэрэлтэн ерээ бэлэй,
Хэды ехэ тэмсэлэй түүхэ бэшүүлээб,
Хэды үндэр илалтын шата бодхоогооб.

Ленинэй зааhан сэсэн мэргэн hургаалнууд,
Ленинэй ударидаhан хуби заяанай тэмсэлнүүд,
Эрдэм соёлой алтан үүдэ нээгээ hэн,
Энхэ тайбанай эб найрамдал зохёогоо hэн.

Үеhөө үедэ арад бүхэнэй зүрхэн соо,
Галабhаа галабта газар дэлхэйн хүрьhэн дээрэ
Эрхэ сүлөөтэй эбдэршэгүй хэрэм барьяа hэн.
Эгүүридын жаргалай мүнхэ үрэ таряа hэн.

Манай түүхэтэ илалтанууд Ленинэй ашаар,
Манай түүхэтэ тэмсэлнүүд Ленинэй замаар
Шэнэ дэлхэй шэнээр байгуулжа шадаа,
Шэнэ байдал шэнээр зохёожо hураа.

Тэндэ арад түмэн эрдэмэй эршээр,
Тэндэ арад түмэн ажалай хүсөөр
Зэбүүн дошхон байгаалиие эрхэдээ абаа,
Зэрлиг хуушан байдалые болбосон болгоо.

Советскэ ороной солото фабрика, заводууд
Шэрэм, булад, шэлдэг машина бүтээнэд,
Социалис ёhоной суута совхоз, колхозууд
Үрэ таряан, үүлтэр малаа үдхэнэд.

Ажалай баатар арадай халуун зүрхэндэ
Ашата багшын алдар габьяа бадарна,
Хүдэлмэришэн, таряашан хүн бүхэнэй энгэртэ
Хүрил алтан Ленинэй орден яларна.

Вождиингоо заабаряар ажалла

Пролетариадай агууехэ вождь В. И. Ленин революционно далайса ехэтэйгээр, ямаршье үедэ, ямаршье байдалда шадамар бэрхээр ажалладаг байгаа. Сэсэн мэргэн Владимир Ильич олон юумэнүүд сооhоо эгээл гол шухалыень олодог, тодорхой зорилгонуудые, эмхидхэлэй шэнэ аргануудые элирүүлжэ, бүхы асуудалнуудые али бүхы талаhаань шиидхэжэ шадаха хүнүүдые шэлэн оложо, тааруугаар хубаарилан табижа шададаг байhан юм. Агууехэ Ленинэй энэ шадабаринь мүнөө манай партиин, тэрэнэй Ленинскэ ЦК-гэй хүдэлмэри дээрэ харагдажа байдаг.

Түүхэтэ XXI съезд дээрээ манай парти долоон жэлэй асари ехэ зорилгонуудые табиhан байна.

Энэ долоон жэл соо Улан-Удэ городой Октябрьска районой коммунистнууд болон бүхы ажалшад урдаа ехэ зорилгонуудые табяа. Районой арадай ажахыда хахад миллиард шахуу түхэриг мүнгэн hомологдохо юм. Эдэ жэлнүүдтэ силикатна хирпиисэ болон блогуудай завод, нооhо уридшалан сэбэрлэхэ фабрика, хилээмэнэй комбинат баригдажа, ашаглалгада үгтэхэ, мүн модоной завод hэльбэн үргэдхэгдэхэ байна. Томо бусадшье олон барилганууд, тэрэ тоодо хэдэн жэлэй урда баригдажа эхилhэн республикын эмнэлгын городок, телецентр гэхэ мэтэ бодхоогдохо. Эдэ жэлнүүдтэ 150 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаха, районой түхэл шарай бүри гоё hайхан болгогдохо юм.

Долоон жэлэй туршада районоймнай предприятинуудай бүтээн гаргадаг продукциин хэмжээн 2,5 дахин дээшэлхэ ёhотой. Хэрбээ нёдондо 743 миллион түхэригэй продукци гаргагдаhан байбал, 1965 ондо 1 миллиард 900 миллион түхэригэй продукци гаргагдадаг болохо.

Энэ ехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада районой коммунистнууд хүтэлбэриин ленинскэ арга дүрые хэрэглэн, зоноо ёhотойгоор, шадамар бэрхээр ударидан ажаллаха, шэнэ шэнэ амжалтануудта зоригжуулан элсүүлхэ ёhотой. Ехэ түсэбүүдые урдаа табяад ажаллажа байхадаа, саг сагай байдалаар эгээл гол шухала зорилгонуудыень оложо, үргэн олон ажалшадта hайнаар ойлгуулха, ажал хүдэлмэреэ шадамараар эмхидхэхэ, кадрнуудые эрдэм мэргэжэлээрнь, дүй дүршэлөөрнь, дура хүсэлөөрнь тааруулан зохистой газарнуудта зүбөөр хубаарилан табиха, тэрэнэйнгээ hүүлээр лэ саг үргэлжын туhаламжа үзүүлжэ, баталан абаhан шиидхэбэринүүдэйнгээ дүүргэлтые хинан шалгажа байха хэрэгтэй.

Һүүлэй үедэ партиин райкомой аппарадай хүдэлмэридэ нилээд хубилалтанууд боложо байна. Элдэб суглаа зүблөөнүүдээ эрид үсөөрүүлжэ, элдэб мэдээ, тогтоолнуудые бэшэлгээ бага болгоод, эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэриие hайжаруулжа, партийна эхин организацинуудтаа бодото туhаламжа үзүүлжэ б... болообди.

Долоон жэлэй түсэбые бэ... хэ хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ д... хэ байhан туладань парторг... цинуудай харюусалгые дээш... хын түлөө, партийна группа, к... нист бүхэниие мүнөө таби... байhан зорилгонуудые ши... эдэбхитэй тэмсэлшэд болгохы... лөө оролдожо байнабди.

Съездын боложо үнгэр... hүүлээр КПСС-эй райком пар... эхин организацинуудтай ... коллектив бүхэнэй 1959 оной ... циалистическэ уялгануудые, ... нэй дүүргэлтые хангаха эмхид... техническэ хэмжээ-ябуулган... али бүхы талаhаань хаража ... байгаа. Долоон жэлэй түсэб... рэнэй 1959 оной даалгабарии... халаан, бригада, хүдэлмэриш... хэндэ хүргэхын түлөө ехэ ... мэри ябуулагдаа. Һара соо ... hан түүхэй эд болон бусад ... риалнуудаараа, арьбалан... электрын элшэ, хүсөөр нэгэ ... ажаллая гэhэн үүсхэл Улаан ... модоной заводойхид гаргаа.

Манай районой ажалшад ... дээрээ продукци гаргаха ... онойнгоо түсэбые декабриин ... сум дүүргэжэ, түсэбhөө гаду... миллион түхэригэй продукци ... рэндөө үгэхэ, ажалайнгаа бү... 1 процентээр дээшэлүүлжэ, ... циин өөрынь үнэ сэнгые 1 ... тээр химдаруулха гэhэн ... абанхай. Тиигээд үнгэрэгшэ ... тал соо социалистическэ мү... үргэнөөр дэлгэржэ, түсэб 122 ... центээр дүүргэгдэhэн, түсэбhө... дуур 26 миллион түхэригэй пр... ци гаргагдаhан, ажалай бү... түсэб 115,2 процентээр дүү... hэн байна. Майн нэгэнэй үд... совнархозой предприяти... дунда дэлгэрhэн мүрысөөнд... най комбинадайхид түрүүлж... на. Энэ коллективтэ КПСС-эй ... комой, райгүйсэдкомой дам... гын Улаан туг барюулагдаа. ... гай болон кооперативна про... ленностиин предприятинуудай ... да Серовэй нэрэмжэтэ олзо... гын артелиинхид түрүүлжэ ... Мүн модоной заводой, сэмбы... бельнэ фабриканууда й, «Ро... «Кооператор-комсомолец» гэ... тельнүүдэй коллективүүд ра... Хүндэлэлэй самбарта бэшэгд...

Мүнөө районоймнай ажа... апрель hарынгаа түсэбые бо... hоонь урид дүүргэжэ, ажал... уласхоорондын hайндэр—М... нниис нэрэтэй солотойгоор үг... түлөө тэмсэжэ байна.

Партиин, бүхы арадай ... вождь В. И. Ленинэй түрэhө... жэлэй ойс тэмдэглэхэ зуура... дэнэр инаг хайрата багш... захяа заабаринуудые ходолдо... гэжэ, тэрээнhээ жэшээ абан... лажа байхабди гэжэ үгэеэ ... ди.

Ф. Оглоб...

КПСС-эй Октябрьска ра... секр...

ЛЕНИНЭЙ ҺУРГААЛ КОММУНИЗМ БАЙГУУЛХА ЗАМЫЕМНАЙ ГЭРЭЛТҮҮЛЭН ЗААНА

Коммунистическэ партиин түгэлдэр ехэ хүсэн, тоо томшогүй олон илалтануудые үүсхэн зоригжуулагша тэрэнэй гол hудалын В. И. Ленинэй сэсэн мэргэн ухаагаар тодорхойлогдоhон революционно теориhоо эшэ үндэhэтэй юм.

Ленинизм гээшэмнай хүдэлмэришэн ангиин агууехэ, бата мүнхэ hургаал мүн. Хамагые илагша хүсэниинь манай урагшаа дабшадаг хүдэлөөнэй шэнэ шата бүхэндэ улам ехээр элирэн бадаржа байдаг. Ленинэй hургаал Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин гайхамшаг хэрэгүүдтэ, коммунизм байгуулха замаар дабшагша манай Совет Эхэ ороной амжалтанууд соо, социалистическэ оронуудай бүхы лагериин илалтанууд дотор, улам ургажа, бэхижэжэ байгаа дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөн дотор дэлгэрэн мандажа байдаг.

Манай ороной хүгжэлтэдэхи шэнэ үеын —коммунистическэ общество үргэн далайсатайгаар байгуулха үесын эхи табиhан КПСС-эй XXI съезд хадаа марксистско-ленинскэ теориие шадамар бэрхээр саашадань хүгжөөлгын эрхим жэшээ болоно.

Хүн түрэлтэнэй түрүү ухаан бодолтон обществоёо үнэн зүб байдалтай болгон хубилгаха гэжэ хэдэн зуун жэлэй туршада hанаашалан бодожо ябадаг байгаа. Социалистическэ ухаан бодолой hаяхан бии боложо байха үеэр социалистнууд-утопистнууд хүниие хүнэй мүлжэхэ ябадал үгы хэжэ, бултыень сүлөөтэ ажалшад болгохо ерээдүйн общество тухай шэбшэн бододог байба. Гэхэ зуура шэнэ общество байгуулха үнэнтэ замые мэдэхэгүй дээрэhээнь, тэдэнэй hургаал олониитын дунда дэлгэржэ шадаагүй, революционно ябуулгын хүтэлбэри болоогүй юм, Маркс Энгельс хоёр лэ хооhон сургал байhан социализмые бодото наука болгоод, пролетариадай социальна революци хэhэнэй үндэhөөр коммунизм зайлашагүй илаха юм гэжэ тодоруулhан байна.

Гэбэшье Маркс, Энгельс коммунизмын хүгжэхэ холын хараата юрэнхы заабари үгэhэн байгаа. Тэдэнэй hургаалые В. И. Ленин бүри тодорхой болгожо, СССР-тэ социализм байгуулhан түрүүшын жэлнүүдэй дүй дүршэлэй үндэhөөр улам саашадань хүгжөөhэн юм. Агууехэ Ленинэй эмхидхэн байгуулhан Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр манай ороной арадууд түүхэдэ түрүүшынхеэ социализм байгуулха зам гаргаа. Социалистическэ общество байгуулаад, коммунизмда удаа дараалан орохо хэрэг амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Коммунистическэ обществын хоёр шата тухай марксистско-ленинскэ hургаалые, СССР дотор бэелүүлэгдэhэн социалистическэ байгуулалтын баян дүй дүршэлые үндэhэ болгон, нүхэр Н. С. Хрущев КПСС-эй XXI съезд дээрэ хэhэн элидхэл соогоо социализмhаа коммунизмда хүгжэн оролгын гурбан онсо зүйл тухай тэмдэглээ hэн.

Нэгэдэхи онсо зүйлынь юуб гэхэдэ, социалистическэ хүгжэлтын шатаhаа коммунистическэ шатада оролго болоно. Энэмнай дурааран дабаад гү, али хажуугаарнь ябаад гаража болошогүй, заабол үзэгдэхэ шата юм. Общество хадаа социалистическэ шатые дамжангүй, капитализмhаа коммунизмда сэхэ харайн орожо шадахагүй. Экономическа шухала эрилтэ хангангүй, эдлэл хэрэгсэл элбэг дэлбэг болгонгүй, коммунистическэ ёhоор ажаhууха, ажаллаха хэрэгтэ хүнүүдые бэлдэнгүй, хэрэглэhэнэй зэргээр хубаарилха ябадалда сагhаа урид орожо болохогүй.

Хоёрдохи онсо зүйлынь юуб гэхэдэ, социализмhаа коммунизмын хэды илгаатай байбашье hаа, обществын хүгжэхэ эдэ шатануудые бэс бэеhээнь тусгаарлаха ямар нэгэн хаалта байхагүй. Коммунизм гээшэмнай социализмhаа урган гарадаг, тэрэнэй үргэлжэлэл болоно. Социализмhаа коммунизмда оролго таhалгаряагүй бэелүүлэгдэхэ ёhотой. Коммунизмын эли бодо, нюдөөрөө харахаар олохон шэнжэ мүнөөшье манайда бии болонхой. Эдэнэй улам хүгжэхэ, нарижан hайжархань элитэ.

Эсэстээ, гурбадахи онсо зүйлынь юуб гэхэдэ, удаа дараалан коммунизмда орохо гэдэгые удаарhан хүдэлөөн шэнгеэр ойлгожо болохогүй. Харин обществын үнэхөөрөө хурдан түргэнөөр хүгжэхэ ябадал социализмhаа эхилдэг. Социализмhаа коммунизмда орохо зайлашагүй дабшалта хадаа эдлэл хэрэгсэл үйлэдбэрилгын ехээр хүгжөөгдэhэнэй үндэhөөр түргэдхэгдэжэ болохо юм. Үшөө хүсэлдөөдүй юумые яарал, тэбдэлээр хэрэглэжэ болохогүй. Хэрбээ тиигэбэл, манай агууехэ хэрэгые хазагайруулжа, хүндыень буурууулжа болохо гээшэ. Гэбэшье түйлаhан хэмжээндээ тогтожо болохогүй, тиигэбэл нэгэл хэмдээ зогсошожо болохо бшуу. Коммунистическэ общество нэгэл хэмжээ-ябуулгаар бэелүүлэгдэшэхэ бэшэ, харин удаа дараалан, обществын хүгжэхэ үйлэдбэриин эрхэ нүхэсэлые бэлэдхэhэнэй үндэhөөр түйлагдаха болоно.

Коммунистическэ партимнай түбхын түрүүндэ хүндэ индустряа булюу ехээр хүгжөөжэ, ажал үйлэдбэриин, эрдэм техникын талаар коммунизмын үндэhэ hуури бии болгохо зорилго шиидхэжэ байна. Промышленностиин бүтээн гаргадаг бүхы зүйлнүүдэй хэмжээн 1965 ондо 80 тухай процентээр нэмэхэ, энэмнай hүүлэй 20 жэл соо бүтээгдэhэн продукциин бүхы ургалтатай адли болохо юм.

Техническэ дэбжэлтэ түйлаhанай, үйлэдбэрсэ тусхай мэргэжэлтэйгээр, хамжажа үйлэдбэрилдэг болгон хүгжөөhэнэй үндэhөөр ажалай бүтээсэ саг үргэлжэ дээшэлхэ, тиихэдээ үйлэдбэриин ургаха, ажалшадай баян дэлгэр байдалай улам хүгжэхэ шухала нүхэсэл хангаха байха. Ажалай бүтээсэ гээшэ, эсэсэй эсэстэ, коммунизмын илалта түйлахын тулада эгээн шухала, эгээн гол юумэн болохо юм гэжэ В. И. Ленин заадаг hэн.

***

Коммунизмда орохын тула үйлэдбэрилгын хүсэнэй хурдан түргэн хүгжэлтэ хангахаар түгэс үндэhэ hуури бии болгохотоёо хамта, үйлэдбэридэхи социалистическэ харилсаануудые улам хүгжөөхэ шухала. Эдэ харилсаануудые улам нарижуулан үргэдхэhэнэй үндэhөөр лэ коммунизм хүгжэхэ байна. Энэмнай «обществын эгээн дээдэ түхэл шэнжэ болохо, тиимэhээ социализмын хүсэд баталжаад лэ байхада хүгжэжэ шадаха юм» гэжэ Ленин хэлээ hэн. (Зохёолнуудай 30-дахи том, 260 нюур).

Манай орон дотор социализмын илаhанай эсэстэ мүлжэгшэ ангинууд усадхагдаа, тэдэнэй оршон байха экономическа үндэhэ hуури—үйлэдбэриин хэрэгсэлдэхи энгэй үмсэ үгы хэгдээ. Хото болон хүдөөгэй хоорондохи, ухаан бодолой ажал бар хүсэнэй ажал хоёрой хоорондохи социально-ангиин алгасал усадхагдабашье, тэдэнэй хоорондохи горьтойхон илгаанууд үлэнхэй.

Общество доторхи үйлэдбэрилгын хүсэнэй урагhанай зэргээр үйлэдбэридэхи социалистическэ харилсаанууд улам нарижаха байха гэжэ КПСС-эй XXI съезд тодорхой харюу үгөө. Энэ хэрэгтэхи гол шухала зүйл юуб гэхэдэ, үйлэдбэриин зэбсэг, хэрэгсэл болоhон социалистическэ зөөри (мүнөө гүрэнэй, колхозно-кооперативна гэhэн хоёр формотой байдаг) удаа дараалан арад нитын нэгэ янзын зөөри болотороо хүгжэхэ юм. Колхозуудта, бүхы обществодо аша туhатай хэдэ хэдэн хубилалтануудые удаа дараалан бэелүүлжэ, колхозно-кооперативна зөөри арад нитын зөөриин хэм хэмжээндэ хүрэтэрөө хүгжэхэ байха.

МТС-үүдэй машина, техникые колхозуудай мэдэлдэ оруулhан ябадал хубаарилдаггүй фондынь хүгжэлгэдэ туhалха байна. Тэдэ фонднуудынь бии болгогдохо эшэ үндэhэнэй, ашаглагдаха аргын талаар арад нитын зөөридэ бүри дүтэрхы болохо юм.

Социалистическэ үйлэдбэриие хүгжөөhэнэй, гүрэнэй ба кооперативно-колхозно зөөриин хоорондохи илгаанай үгы болоhоной, нэгэ коммунистическэ формотой зөөриин бии болоhоной үндэhөөр хүдэлмэришэн анги ажалша таряашад хоёрой хоорондохи ангиин али бүхы илгаанууд үгы болохо.

Общество доторхи ангиин хамаг илгаануудай усадхагдахатай хамта, гүрэншье үгы бололсохо. КПСС-эй XXI съезд энэ асуудалаар шэнэ тайлбари үгэhэн байна. Гүрэн хайшан гээд үгы болохоб гэхэдэ, социалистическэ гүрэн хүгжэhөөр олониитын өөhэдынь коммунистическэ засаг болохо байха гэжэ парти тоолодог. Энэмнай ямар ушар удхатайб гэхэдэ, социалистическэ демократиие хүгжөөхэ, гүрэнэй хэрэг болон үйлэдбэрсэ хүтэлбэрилхэ ябадалда олониитые үргэнөөр хабаадуулха, баалалта хэдэг үүргэнүүдээ удаа дараалан үгы болгожо, экономическа үүргэ, эмхидхэлэй-хүмүүжүүлхы уялгануудаа бүри ехэ болгохо зэргээр гүрэмнай удаа дараалан үгы болохо юм. Захиргаалан нүлөөлхэ үүргэнь улам улам бага болоhоор, сургал бодолой. ёhо заншалай талаар нүлөөлхэ хэмжээнүүдээр hэлгэгдэхэ байна.

Манай орондо, бусад бүхы социалистическэ оронуудта империалистическэ хархис лагериин зүгhөө добтолхо аюулай гарахагүй байгаал hаа, гүрэнэй үгы ... элитэ. Гэхэ зуура тиимэ харша ... үлөө hаа, коммунизмын үедэхи ... ажалшадай түйлалтануудые улас... дын буржуазин хорото хальдалга... гаалха, тэрэнэй тулада оронойнго... шадалые улам бэхижүүлхэ зэргэ...

**

Коммунизм гээшэмнай үйлэдбэ... хүсэнэй, үйлэдбэридэхи харилс... бүхы талаараа хүгжэхэ ябадал ... hаа гадна, обществын бүхы архит... мүүжэл болбосоролой хэмжээе улам ... лүүлхэ зорилготой. Коммунизм бий... үедэ ажал-үйлэдбэриин талаар хуби... болохотой хамта, обществын бүх... лой хэрэг хубилха, хүнэй үг заншал... литическэ шэнжэ шанар хубилха ... жэ В. И. Ленин заадаг hэн. Ганса ... тухайдаа бэшэ, харин бүгэдэнэй ... hа тухайда бододог ябадал хүнүүд... мунистическэ болбосоролой гэршэ ... ажалда, нитын зөөридэ коммунис... ёhоор хандалгын гол удха болоно...

«Хүндэ хүшэр хүдэлмэриие бү... рин, ажалайнгаа бүтээсэ бүри ех... хо гэжэ хүдэлмэрилдэг хүндэ ... тэрэнэй «дүтынхидтэ» бэшэ, хар... лын хүнүүдтэ», тайлбарилан хэл... хы обществодо хүртэхэ **талха ...** **нүүрhэнэй, түмэрэй,** бусад продук... **пууд бүхэниие** химгадан арьбалан... **эгээлэй хүдэлмэришэдэй** шэн зорил... оролдодог лэ газарта коммунизм ... юм...» гэжэ Ленин бэшэhэн байгаа ... хёолнуудай 29-дэхи том, 394 нюу...

Коммунистическэ партиин хү... дэг манай ороной ажалшад Совет ... жэлнүүдтэ сургал бодолой, ... талаараа ехээр ургажа, коммун... байгуулдаг ушар ёhо мэдэхэ ... лоо. Гэхэ зуура манай обществ... гэшүүдэй сургал бодолой, соёл... ролой талаараа бүри дээшэ ... коммунистическэ байгуулалтын ... нууд эринэ.

Социализмын үедэхи ухаан ... ажал бар хүсэнэй ажал хоёрой ... үлэhэн горьтойхон илгаан коммун... тай.

КЭҺООР АЖАЛЛАХА, ҺУРАХА, АЖАҺУУХА

1959

Ильичые хараһан тухай хөөрөөнһөө

... Владимир Ильич Ленинэй һэн орондо, дэлхэй дээрэ тү- ын социалистическэ гүрэндэ уүһандаа золтойбди. Капита- ын богоолшолгоһоо мултаржа, ии багшынгаа зааһан замаар байдалаа зохёон байгуулжа андаа омогорхонгүй яахамнайб. ениннэй хэлэһэн хэһэн хэрэгүүд эйн ажалшадай ан бодолые мү- эгүй мүнхэ һур- лаараа гиигүү- зүрхэ сэдьхэ- ь жаргалай на- р дулаасуулна. эһээ Ильи- галта дулаан айе хараһан, н мэргэн үгэ- ые дууулаһан й хөөрөөе шаг- а али тухай н байхань эли-

лай республи- Бабушкин го- о ажаһуудаг пенсионер Кузьма хорович Седушков Владимир ич Ленинние дүрбэ дахин хара- хэлэһэн үгыень дуулаһан, һу- н асуудалдань харюу үгэһэн йдаа иигэжэ хөөрэнэ:

-1919 ондо һэн. Пензенскэ гу- иин нэгэ волостиин партийна тедэй секретарь байһанаа, хэ- коммунистнуудтай хамта Улаан иин зэргэдэ һайн дураараа һон байгааб. Тиихэ үедэ һаяхан дхэгдэһэн Улаан Армида поли- скэ хүдэлмэрилэгшэд хэрэгтэй оһон юм. Намайе агитатор- нтовигуудай һургуулида эль- ээ бэлэй.

рэ һургуулида байхадаа, Ком- нистическэ партиин хүтэлбэри- эд болон вождьнорой, тэрэ ло Владимир Ильич Ленинэй н лекци шагнаха зол намда һан байна. Тиихэдэ «Гүрэн ту- гэһэн лекци уншаа һэн,—гэнэ.

И. Ленинние Кузьма Прохоро- н хоёрдохёо хараһан тухайдаа рхэнь ехэ һонирхолтой байба.

Партийна һургуулида һэн. Тэн- партийна суглаан зарлагдаад, тида эсэргүү бүлэгые элирүүлхэ, нэрэй хорото ябуулгые бута ко зорилго табигдаһан байгаа. аан ехээр унжагайржа, хахад болошоо. Тиигэбэшье үгэ хэ- эн улам эдэбхитэйгээр үргэл- ө. Партида эсэргүүсэһэн этэ- үүдэй бүлэг өөһэдынгөө талада дые татажа ядахадаа, суглаа лдуулха һэдэлгэ гаргаа һэн. уеэр зал соо хүнүүд юун ту- ьеб, өөһэд хоорондоо шэбэнэл- . Бэе бэедээ үгэ дамжуулган обо. «Ленин ерэхэнь» гэһэн үгэ ан байгаа. Партиимнай вождь хадаа харша этэгээдүүдтэ ха- арюу үгэхэ, зүб зорилго зааба- абихань гэһэн найдабари тү- ээ һэн.

димир Ильич түрүүтэй хэдэн й орожо ерэхэдэнь, зал соо гансата шэмээгүй болошоо бэлэй. Партиингаа вождиие хаража абаха юм байна гэһэндэл, хүн бүхэнэй нюдэн Ленин тээшэ хандуулагданхай байба. Суглаанай президиум тээшэ сэб сэхэ бушуухан гэшхэлжэ ошоод:

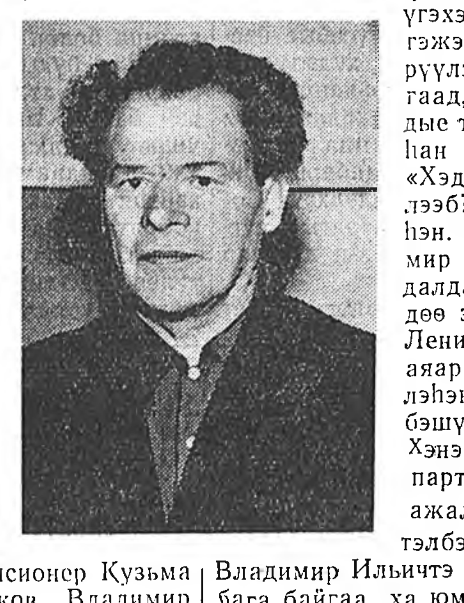

— Ээлжээ хүлеэлгэнгүйгөөр үгэ үгэхэ гээшэ гүт? — гэжэ суглаанай түрүүлэгшэһээ асуугаад, үгэ хэлэгшэдые тэмдэглэжэ һууһан намда хандан: «Хэды хүн үгэ хэлээб?» гэжэ һураа һэн. Тиихэдэ Владимир Ильичын асуудалда харюу үгэһэндөө золтойб. В. И. Ленинэй урда тээ аяар 35 хүн үгэ хэлэһэн, үшөө 55 хүн бэшүүлээд байба. Хэнэйшье мэдэһээр, партиин, гүрэнэй ажал-ябуулгые хүтэлбэриложэ байһан Владимир Ильичтэ сүлөө забда тон бага байгаа ха юм.

Владимир Ильичын трибунада гарахатай зэргэ зал соо абяа шэмээн замхаад, дэлхэйн пролетарьнарай агууехэ вождиин гүн удхатай, сэсэн мэргэн үгэнь багса багсаараа ойндо орожо, сээжэдэ бүхөөр хадагалагдажа байгаа бэлэй. Партида харша этэгээдүүдэй хорото хэрэгүүд тухайда тодорхойгоор тогтожо, тэдэнэй бодото шарайе балшыса харуулаа һэн.

Нүхэр Седушков Бүхэроссин зүблөөндэ уряалаар ошохэдоо, В. И. Ленинние гурбадахяа хараһан байна.

— Тэндэ Владимир Ильич тобшохон үгэ хэлэхэ зуураа: революциин хэрэгтэ, граждан дайнай үедэ, шэнэ социалистическэ общество байгуулха хэрэгтэ эхэнэрнүүдэй хабаадалгын угаа ехэ удхашанартай байһан тухай тогтоһон юм,— гэжэ Кузьма Прохорович омогтойгоор хөөрэнэ.

«Бүхэроссин Центральна Гүйсэдхэхэ Комитедэй заседаниин үедэ В. И. Ленинние бүри дүтэхэнһөө хараа һэм» гэжэ Кузьма Прохорович хэлэнэ.

Тэндэ Владимир Ильичые табан часай турша соо хараха зуураа, Ленинэй хайшаа, ямар түхэлтэй байһаниие, хүдэлхэ, ябахыень һайса ажаглан хараһан байгаа. Энэнь В. И. Ленинние нүхэр Седушковой дүрбэдэхеэ хараһан баяр золтой үдэрынь болоно.

**

—Владимир Ильич Ленинэй заабари, һургаалые хүтэлбэри болгон, манай парти оронойнгоо промышленность, хүдөө ажахы, эрдэм, соёлые хүгжөөхэ хэрэгтэ асари ехэ амжалта туйлаа. В. И. Ленинэй сэсэн заабаряар бэелүүлэгдэжэ байгаа коммунизмын агууехэ хэрэг илагдашагүй мүнхэ,—гэжэ нүхэр Седушков юрөөнэ.

зайсуулагдаха байна. Коммунисти- общество хадаа хүн бүхэнэй бэс алай талаараа бэхижэхэ, бэлиг шаиин талаараа урган дэбжэхэ, ухаан ой ажалай хара хүдэлмэритэй таа- я хүгжэхэ ябадал хангаха юм.

ииз тухэлэй хүдэлмэрилэгшын шэн- бүри мүнөө бии болонхой. Тэдэнь нэришэдэй соёл болбосорол ба тех- ин дэбжэлтэһээ, оньһон нарин түхеэ- үүдые ухаанай хүсөөр хүдэлгэхэ бариинь улам улам ехэ боложо бай- адалһаа, ажал хүдэлмэреэ һуралсал- иитын ажал-ябуулгатай, ухаалан зо- уралан нарижуулха хэрэгтэй холбо- болоһонһоо харагдана. Социалистиче- ажалай хоёр дахин Герой А. А. Улесов рогагнуурышаар хүдэлмэриложэ бай- лэшын техникумдэ һурана. Тэрэ- үүн ажаллахынгаа хажуугаар үдэ- нститутда һуража байдаг. А. А. Уле- йбышевска ГЭС-эй барилгын дүүрэ- арматурнуудые хэдэг заводто элек- алгын технолог болоод байна.

ягүй сагай түгэс оньһожоруулагда- втомадаар зэбсэглэгдэһэн үйлэдбэ- багахан саг соо ехэ юумэ бүтээдэг юм. Тиимэһээ коммунизм тээшэ дашалан дабшаха бүримнай хүдэлмэ- гаар улам хорохо байха. Жэшээлэн 1964 онһоо хойшо недели соо 30 час хүдэлмэрилдэг боложо эхил- эраалагдана. Хүнүүдэй ухаан бодо- бэе махабадай бүхы талаараа хүгжэ- эрдэм ухаан, искусство, литература, гаха мэтые эрхилхэ—арга боломжо ашагүй ехэ болохо. Техникын хүгжэһэн, хүдэлмэриин үдэрэй хо- он оршон байдалда эмхидхэгдэхэ үүр хүн бүхэнэй хэнгүй байшагүй хабархан эрхилдэг зүйл болохо юм. юумэ мэдэдэг, бэе махабадай, ухаан талаараа ехээр хүгжэһэн, шэнэ хүдэлмэрилэгшые бэлдэхэ хэрэгтэ эдэ һургуулинуудые ажал үйлэд- нягта холбоотой болгон хубилгаха ябуулга тон шухала удхашанартай.

Москвагай, Ленинградай залуушуулай үүсхэлээр эмхидхэгдэн дэлгэрһэн коммунистическэ ажалай бригаданууд коммунизмын бодото шэнжэ болоно. Эдэ бригадануудай гэшүүд коммунистическэ ёһоор ажаллаха, ажаһууха гэжэ эрмэлзэнэ. Коммунистическэ бригаднуудые эмхидхэһэн ушар совет хүдэлмэришэнэй культурна, техническэ талаараа ехээр ургаһые, политическэ, ухаан бодолой талаараа улам болбосорһые гэршэлнэ.

Дээдэ зэргын болбосорол, ажалые нэрэ хүндын, шэн габьягай хэрэгтэ тоолодог, социалистическэ зөөриие улам арьбадхаха гэжэ оролдодог ябадал—Коммунистическэ партиин хүмүүжүүлһэн түрүү совет хүнэй онсо шэнжэнь болоно. Гэхэ зуура манай хүгжэлтэдэ һаад тойбо татадаг хуушанай хог үзэгдэлнүүд зарим хүнүүдэй ухаан бодолдо үшөөл бии байһаар. Тэдэ үлэгдэлнүүдые усадхаха хэрэг шухалын шухала зорилго болонхой.

Ажалшадые, илангаяа залуу үетэниие коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ асуудалнууд имагтал шухала удхашанартай болоод, партийна, советскэ, профсоюзай, комсомолой, мүн бусад олониитын организацинуудай ажал-ябуулгадахи гол шухала асуудалнууд болоод байна. Партиин ябуулдаг соёл сурталай хүдэлмэриин бүхы арга хэрэгсэлнүүд — пропаганда, агитаци, хэблэл, радио, эрдэм ухаан, ном һудар, искусство—коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ зорюулагдаха ёһотой.

**

Коммунистическэ обществын гол шэнжэнүүд тухай, тэрээниие бэелүүлхэ арга боломжонууд тухай марксизм-ленинизмын заабаринуудай зүб байһаниинь коммунизм байгуулха үедэ эли тодоор харагдана. Советскэ Союзай Коммунистическэ парти марксизм-ленинизмын һургаалые саашадань хүгжөөн, научна коммунизмын нангин баялигые улам арьбадхана, социализмһаа коммунизмда орохо тодорхой заабаринуудые үгэнэ.

Л. СЛЕПОВ.

В. И. ЛЕНИНЭЙ ЗОХЁОЛНУУД ОЛОН ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ХЭБЛЭГДЭНЭ

В. И. Ленинэй зохёолнууд манай орон дотор хэдэн миллион хэһэгээр хэблэгдэнэ. Хэтэдээ мүнхэ эдэ зохёолнууд Совет оронһоо гадна, арадай демократиин оронуудта, мүн харйин гүрэнүүдтэ хэблэгдэдэг, олон мянга, миллионоор тарадаг байха юм.

Номой бүхэсоюзна палатын мэдээнэй ёһоор, 1917 онһоо 1959 оной апрелиин 1 болотор В. И. Ленинэй зохёолнууд манай орондо, хари гүрэнүүдтэ 88 хэлэн дээрэ 7734 дахин хэблэн гаргагдаһан байна.

**

В. И. Ленинэй зарим номуудынь бүришье олон дахин хэблэгдээ юм. «Залуушуулай союзай зорилго», «Империализм болбол капитализмын дээдэ шата мүн», «Гүрэн ба революци» гэхэ мэтэ номуудынь манай ороной олон яһатанай хэлэн дээрэ, тэрэшэлэн хилын саанахи оронуудта олон дахин хэблэгдэһэн байха.

В. И. Ленинэй 55 томһоо бүридэһэн суглуулбариие хэблэн гаргаха бэлэдхэл хэгдэжэ байнхай. Түрүүшын 3 том хэблэлһээ гараа.

**

Урдань эгээл гээгдэнги хизаар байһанаа Октябриин революциин ашаар бүрин эрхэтэй, гүрэн түрэтэй болоһон бурят арад В. И. Ленинэй зохёолые түрэлхи хэлэн дээрээ уншадаг болоһоор үнинэй.

Гансахан һүүлэй хоёр—гурбан жэл соохиие хараад үзэхэдэ, Бурядай номой хэблэл В. И. Ленинэй хэдэн зохёолнуудые хэблэн гаргаһан байна. 1917 ондо В. И. Ленинэй бэшэһэн олон статья: «Революциин гол шухала асуудалнуудай нэгэн», «Большевигүүд засаг түрэеэ гартаа абаха ёһотой», «Революциин зорилго» гэхэ мэтэнүүдые Октябриин революциин 40 жэлэй ойдо зорюулжа, бурят хэлэн дээрэ олон хэһэгээр хэблэн гаргаһан юм.

В. И. Ленинэй биографи, «Партиин нэгэдэл тухай» болон бусад зохёолнуудынь мүнөө жэлдэ хэблэгдэхээр бэлдэгдэжэ байнхай.

Ч. НАМЖИЛОВ

Ленинэй туг

Эрхэ сүлөө руу харгы бэдэрэн
тэмтэржэ,
Ээзэнэйнгээ бууса шатааһан
таряашын сусалһаа
Түймэрэй һүлэмхи дүлэн ууяһаар
дэгжэжэ,
Түмэршэ дарханай халуун
хөөргөөр амилһаар—
Хүсэтэ «Аврорын» гал болоод
хүгжэн ерэбэ,
Хүндэ һомотой үхэр буунуудаарнь
нэрьебэ...
Олон зуун жэлэй манаар бүтүүрһэн
Ород ороной амин хоолойдо
аһанхай,
Хорото һабараараа бажуун, таһа
дүүрэһэн
Хоёр толгойто хара бүргэдэй
уурхай
Аюул, хүлгөөтэ һүниин тэнгээр
дайруулан,
Арбан тээшээ үрхирэн, хиидэн
һалаһан юм.
Газарай оройдоо зургаанай нэгэ
хубида
Галта энэ шуурганай дошхорон
сууряатажа,
Буурашагүй хүсэтэй буудал
залингаар харбахада,
Богоолто дэлхэйн хаан шэрээнүүд
хаха гантажа,
Яһаар бодхоогдоһон ордонуудайнь
сонхо тэһэрбэ,
Яаха аргагүйгөөр хүрьһэниинь
нуран хэмхэрбэ.
...Эхэ орондом иигэжэ наранай
игаахада
Эртэ үглөөгүүр багшамнай
ажалдаа гаранхай,
Кремлиин бишыхан таһалга соо
һууна ходо—
Хүүемэ далайн долгиндо залуур
баринхай,
Абарга ехэ ингосоёо
тамаруулһан шэнгеэр
Арад түмэнэй нюдэндэ харагдана
элихэнээр.
Дүшөөд гаран дүлэтэ жэлнүүдэй
үнгэрбэшье,
Дүүнэр, аханараар улам
үнэржэхымнай түлөө,
Шанга бэрхэшээлые угтуулан —
сэлмэг, бүрхэгтэшье—
Шанха өөдөө соробхилһон улаан
дүлөөр
Ильичын эрэлхэг халуун зүрхэн
сохилдог,
Энэнь манай эсэсэй илалтын
нангин туг.

Залуу наһанай залиршагүй зориг

Коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэгшэд тухай

«Коммунистическэ ёһоор ажаллаха, ажаһууха, һураха» гэһэн лозунг аржытар бэшэгдэнхэй фермын культбазада түхеэрэгдэһэн улаан булангай хойто ханада үлгөөтэй харагдана. Тээ дорохононь байһан дүн харуулгын самбарта һаалишадай үдэр бүри һааһан һүн, абаһан уялгануудайнь дүүргэлтэ тодоор бэшэгдэнхэй. Баруун ханын захаар гонзойһон ута стол дээрэ шэнэ газетэ, журналнууд аятайханаар зэргэлүүлэн табигданхай. Зүүн урда углууда тэдхогдоһон приёмнигһоо радиогой ирагуу хүгжэм жэнгирнэ.

—Фермымнай һаалишад, тугалшад аймагай уран һайханай харалгада хабаадажа, нэгэдэхи һуури эзэлээд, энэ приёмник шан абаа юм,—гэжэ фермые даагша, коммунист Батор Ринчинов тайлбариложа үгэбэ.

Үгэһөө уламжалан мэдэхэдэ энэ фермын малшад үсэд нэтэрүүгээр ажаллахынгаа хажуугаар, сүлөө сагаа хүхюун сэнгэлигээр, наадатай зугаатайгаар үнгэргэдэг байба. Газарта хүрэмэ сагаан торгон тэрлигтэй, алиншье али гэшэгүй илдамхан басагадуудай сценэ дээрэ гараад, бурят, ород дуунуудые хоолойн һайханиие мэдүүлэн ханхинуулжа байхада омогорхохогүй хүнэй омогорхохоор лэ байгаа ха. Мүн тэдэнэр «Сэржэмаагай ааша» гэһэн бишыхан зүжэг табижа, баһал һайн сэгнэлтэ абаа. Мүнөө тэдэнэр Майн 1-нэй һайндэртэ зорюулһан концертдэ хабаадахаар бэлдэжэ байнхай.

Иигэжэ хөөрэлдэһөөр байтарнай алтан шаргал наран Бархан үндэр уулын салир шобхо оройнуудые ара үбэрөөрнь туяатуулһаар хорогдоно. Газаа гэнтэ бүрэнхышэг боложо байбашье, гэрнүүдэй сонхоор, фермын газаа, зосоогуур Ильичын лампанууд яларжа, үдэрһөөшье өөрэгүй болошоно.

Эгээл энээхэн үедэ хоёр модо шахуу газарта байрладаг хониной фермын газаа дараатай силосые малтажа байһанаа һаалишад дуутай шуутайгаар, энеэдэтэй зугаатайгаар бусажа ерэһээр, яаралтайгаар гараа угаажа, хүнэг һуулгануудаа барижа, үнеэдэй байра руу ороно. Уданшьегүй хүдэр залуу хүсэтэй гараар һү ехэтэй үнеэдые хүүесэ һаахадань ямар нэгэн аадар бороогой шааяжа байһандал зүг бүхэнһөө дуулдана.

— Март һарада фермымнай газаахи силос дууһаад лэ, үнеэдэйнгээ шэмые алдахагүй гэжэ эндэ тэндэһээ силос малтажа асарнабди,—гэжэ һаалишан Дора Очирова мэдүүлбэ.

Хониной фермын газааһаа кукурузын силос олоһондоо олзуурхажа, һаалишад эдеэлхэ, амархаяашье мартажа, тэрэниие малтажа, мори тэргэдэ тээжэ фермэдэ зөөнэ.

— Залуу наһан гээшэ ондоохон лэ байна даа. Энэ фермэдэмнай бултадаа 18—20 наһатай басагад хүдэлдэг, барандаа тооной комсомолшууд юм. Олонхинь 9—10 класс дүүргэнхэй. Эдэнэр үнеэдһээ һү ехээр һааха гэһэн уялгаяа дүүргэжэ, коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ жагсаха гэһэн зорилгоёо бэелүүлхын тула ёһотойл баатаршалга гаргана гэхэдэ зүйтэй,—гэжэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо Гарма Дарханович Мантаев ехэл ханангяар хөөрэнэ.

Нээрээшье энэ фермэдэ нёдондо, урзанда дунда һургуули, долоонайман класс дүүргэһэн комсомол басагад Татьяна Гончикова, Вера Цыремпилова, Дора Очирова, Антонина Цыдыпова, Рима Сотонова, Дора Будаева гэгшэд хүдэлнэ. Залуу гунжан үнеэдые Дэжидма Гатапова оролдосотойгоор харууһална.

КПСС-эй XXI съездын урда тээ Эхэ орон дотор коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэ олохын түлөө хүсэ ехэтэ хүдэлөөнэй эхилхэдэ, эдэ басагад залуу наһанайнгаа хаба шадалые харуулхаяа энэ фермэдэ ерэжэ, долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һааха гэжэ шиидэһэн байха юм.

Үнгэрһэн гурба һарын туршада абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө үсэд шангаар ажаллаһаниинь нилээд һайн үрэ дүн асараа. Энэ хугасаа дотор тэдэнэр үнеэн бүриһөө 603 литр һү һаагаа гэхэ гү, али нёдондо жэлэйхиһээ үнеэн бүридэ абахада хоёр зуугаад литр һү ехые һааһан байна.

Коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэ олохын түлөө оролдожо байһан эдэ малшад амжалтаяа үдэрһөө үдэртэ арьбадхажа байнхай. Фермэ дээрэнь мүнөө наян тугал абтаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэнэ. Фермэ шадараа хэдэн гектар дээрэ турнепс тариха гэжэ шиидээд, тэдэнэр наг шэбхэ тэндээ зөөнэ.

«Хүн бүхэн бултанайнгаа түлөө, бултадаа хүн бүхэнэй түлөө» гэһэн шэнэ үеын һайн һайхан гуримые баримталжа, һаалишад эбтэй эетэйгээр, бэе бэедээ туһалалсажа байгаад хүдэлнэ. Үнеэдээ зоотехнигэй табиһан рационой ёһоор эдеэлүүлжэ, уһалжа, үдэртөө гурба дахин һаана.

— Манай һаалишадай дунда үлүү зан гаргаха, хүдэлмэриие гэдэргэ татаха, юумые хайша хэрэгээр бүтээхэ хүн байхагүй,—гэжэ фермые даагша малшадаа магтана.

Һаалишан, малшанай мэргэжэлые һайнаар шудалхын, эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлхын түлөө тэдэнэр али болохо аргаар оролдоно. Хүн бүхэн гэртээ тусхай библиотекэтэй болоо, элдэб газетэ, журналнуудые захижа абадаг, сүлөө сагтаа уран зохёолнуудые уншадаг, хамтаараа кино, концерт харадаг. Малшадай хамтын гэр байра ходо сэбэр, зохидхон байдаг.

Иигэжэл холын хойто Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой нэгэ фермын малшад бүхы совет арадтаяа хамта Ильичын зааһан замаар ябажа, коммунизмын нангин Ордониие байгуулалсажа байна ха юм. Залуу наһанайнгаа залиршагүй хүсэлые бэелүүлжэ, коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэ олохыень тэдэнэртэ энэ түүхэтэ үдэр хүсэе.

Б. Гылыков.

Шушенское нютагта

Гэрэй эзэн углуудахи ороной хажууда номой тусхай таг хэһэн байгаа. Тэрээндэнь номууд нэмэжэл байдаг байба. Сонхын хажууда бишыхан стол табяатай, тэндэнь керосинтай дэн харагдана. Эгээл энээхэн стол дээрэ В. И. Ленин «Россидахи капитализмын хүгжэлтэ» гэһэн номоо бэшэжэ дүүргэһэн юм.

В. И. Ленин сүлөөтэй сагтаа агнаха дуратай һэн гэдэг. Буу үргэлөөд, ой зайжа ябадаг байгаа. Ангуушан Ермолаев нүхэрынь болодог байба. Агнуурида ябахадаа хоюулан отог бариад, гал түлижэ дулаасадаг, сай шанажа уудаг һэн ха.

1898 оной хабарай нэгэ үдэр Ермолаевтай Ленинэй агнажа ябахада, Зыряновтанай (В. И. Ленинэй байһан айлайхи) гэрэй хажууда тэргын торшогонохо, мориной турьяха абяан дуулдаба. Тиихэдэ бүүдэгэр, бүрхэг үдэр байһан юм.

— Айлшан... Ильичтэмнай айлшан ерээ,— гээд гэрэй эзэн эхэнэр тэдэ хүнүүд тээшэ ошобо. Таряашанай тэргэ дээрэ Надежда Константиновна Крупская һууба ха.

В. И. Ленин Н. К. Крупская хоёрой байһан энэ гэрэй түүхэ угаа һонирхолтой. Сүлэлгээр ерэһэн хоёр декабрист тэрэ гэр бариһан байгаа. Хэдэн таһалгануудайнь нэгэн соо Влидимир Ильич юридическэ воскреснигүүдые эмхидхэдэг болоо һэн гэхэ. Алтанай приискһээ гаргуулһан нэгэ хүдэлмэришэндэ туһалхадань, энээн тухайдань суу тараһан юм гэлсэдэг. Юрист мэргэжэлтэй В. И. Ленин тэрэ багай таряашадай дунда ехэ хүндэтэй болоһон байха. Тиигэжэ оршон тойрон байһан таряашад Владимир Ильичтэ ходо ошодог болоо һэн гэхэ. Тэдэнэрэй байдал тухай һайса бодожо үзөөд, сэсэн зүбшөөл үгэдэг байба. Иимэ воскреснигүүдые эмхидхэдэг болоһоной ашаар, В. И. Ленин Сибириин хүдөө нютагуудые тэндэхи батрагуудай байдалые шэнжэлхэ аргатай болоһон юм.

В. И. Ленинэй байрлаһан гэрэй үүдые почтальон ходол тоншодог байгаа. Хаа хаанаһаа—Брюссель болон Женевэһээ, Варшава гү, али Цюрихһээ, Архангельск ба Москваһаа, Чита гү, али Туруханскһаа, мүн ондоошье газарнуудһаа бэшэгүүд ерэжэл, ерэжэл байдаг байба. Социал-демократическа олон организацитай, политическэ сүлэлгэдэ ябаһан хүнүүдтэй В. И. Ленин нягта холбоо барисаатай байдаг байһаниинь элитэ. Владимир Ильич Шушенское нютагта сүлэгдөөд байхадаа Россин хүдэлмэришэдэй хүдэлөөе хүтэлбэрилдэг, хилын саанахи «Ажалай сүлөөлэлгын» бүлэгтэй холбоотой байһан юм.

В. И. Ленинэй түрэһэн гэр. ТАСС-эй фотохроника.

Заримандаа таряашан Зырянов намарай харанхы һүни паар моридые тэргэдэ оруулжа, В. И. Ленинние һуулгаад, хүршэ тосхонуудта—Ермаковка, Ивановка, Тесинскодо ошодог байгаа. Ленин шүдэеэ үбдэһэн хэбэртэй болоод, Минусинск, Красноярск ошохо зүбшэл абадаг һэн гэхэ. Красноярск саг зуура ерэхэдээ, марксистска нюуса кружогуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа, хөөрэлдэдэг байба.

Гурбан жэл сүлэлгэдэ байха зуураа, Ленин айхабтар ехэ юумэ хэһэн: 30 гаран зохёол бэшэһэн юм.

Владимир Ильич 1900 ондо Шушенское нютагһаа мордохoдоо, бүхы юумэнһээ номуудаал (16 пүүд шахуу) абаһан байгаа. Тэдэнээ хоёр тэргэдэ шэрэжэ гараа һэн гэдэг. Энэ тосхоной ажалшад бултадаа В. И. Ленинние үдэшэһэн юм.

**

Мүнөө Шушенское танигдахаар бэшэ болотороо хубилаа. Хоёр дабхар шулуун гэрнүүд жэрылдэнхэй. Эдэнэй дунда гостиница, Культурын ордон, хүдөө ажахын техникум, дунда һургуули, больница, амбулатори гэхэ мэтэнүүд бии. Мүнөөнэй Шушенское ороохо таряа ехээр ургуулдаг районой центр болонхой. Тус тосхондо колхоз, заһабарилгын-техническэ станци бии. Эндэхи колхоз мал ажалай, ангай томо томо фермэнүүдтэй, һай һайн байрануудтай, хэдэн миллион түхэригэй олзо доходтой юм.

Шушенское нютагта үрэ жэмэстэ модод олоор һуулгагданхай. Хабартаа, зундаа набша сэсэгээр бүрхөөгдэжэ, айхабтар гоё һайхан бэлодог. Урдань зэрлиг хизаар байһан тосхоной хубилалта тухай хэлэхэ болоо һаа, барагдашагүй.

В. И. Ленинэй байһан гэр музей болгогдоо. Агнуурида ябахадаа амардаг отогыншье зандань байлгагдана. Эндэхи колхоз, һургуули, техникум Ленинэй нэрэ абанхай. Сибириин энэ һууринда совет хүнүүд хаа хаанаһаа ерэжэ, В. И. Ленинэй музейе харадаг, һонирходог.

Н. Сордохонов,
КПСС-эй обкомой инструктор.

РЕСПУБЛИКЫН АЖАЛШАД В. И. ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 89 ЖЭЛЭЙ ОЙЕ ҮРГЭНӨӨР ТЭМДЭГЛЭНЭ

КЯХТА

Апрелиин 20-һоо аймагай бүхы колхозууд, эмхи зургаанууд болон һуралсалай газарнуудта В. И. Ленинэй ажабайдал, ажал-ябуулга тухай элидхэл хэгдэжэ байна. Партиин айком эртээнһээ элидхэлшэдэй семинар үнгэргэһэн байха юм. Мүн ханын газетэнүүдэй редакторнуудай семинар үнгэргэгдөөд, Ильичын дурасхаалда зорюулагдаһан ханын газетэнүүдэй тусхай номернууд гаргагдана.

Эдэ үдэрнүүдтэ фермэ, бригада, гүүртэнүүдтэ һонирхолтой хөөрэлдөөнүүд болоно.

Партиин айкомой пропагандистнууд апрелиин 13-һаа колхозуудта ошожо, В. И. Ленин тухай һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэдөө, арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэб тушаа, тэрэнэй түрүүшын жэлдэ абаһан уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэ колхознигуудые элсүүлэн зоригжуулна.

ГУСИНООЗЕРСК

Бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин вождь В. И. Ленинэй түрэһэнһөө хойшо 89 жэлэй ойе шахтёрнууд үргэнөөр тэмдэглэнэ. 7/8 шахтын түрүү горнягууд ажалай вахтада жагсажа, үйлэдбэриин үндэр амжалтануудые туйлаа.

Городой Культурын ордондо, рудоуправлениин байшанда, библиотекэдэ В. И. Ленинэй ажабайдал, ажал-ябуулгые харуулһан гоё һайхан фотовыставкэ, фотомонтаж эмхидхэгдээ. Мүн Владимир Ильичын зохёолнуудай выставкэ Культурын ордоной тусхай зал соо үргэнөөр табигдаа. Горнягуудай хэблэмэл болон ханын газетэнүүдэй тусхай номернууд гаргагдаба.

Мүнөөдэр шахтын бүхы участогуудта агитаторнууд агууехэ багшынгаа ажабайдал тухай һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ байна. Үдэшэлэн Культурын ордондо В. И. Ленинэй түрэһэнһөө хойшо 89 жэлэй ойн гүйсэһэн тухай партийна комитедэй секретарь нүхэр А. Г. Золотухин элидхэл хэбэ. Удаань сугларагшадта горно-промышленна һургуулиин уран һайханай бүлгэмэйхид концерт харуулаа.

БАРГАЖАН

Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 89 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан аймагай Культурын байшанда үсэгэлдэр үдэшэ болобо. Агууехэ вождиин ажабайдал болон ажал-ябуулга тухай дэлгэрэнгы элидхэл КПСС-эй айкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша В. И. Романов хэбэ.

БАЙКАЛО-КУДАРА

Колхозуудай гүүртэ, фермэ, отаринуудаар В. И. Ленинэй дурасхаалда зорюулагдаһан һонирхолтой хөөрэлдөөн, элидхэлнүүд болоо. Олонхи колхозууд болон томо томо бригадануудта фотовыставкэ эмхидхэгдээ, тэрэниие хүн зон ехээр һонирхон харана. Һургуулинуудай уран һайханай бүлгэмүүд зарим колхозуудта концерт, наада табижа байна.

★ В. И. Ленинэй дурасхаалда ★

Бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин агууехэ багша Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 89 жэлэй ойе республикымнай ажалшад угаа ехэ ажалай болон политическэ дэбжэлтын оршон байдалда тэмдэглэжэ байна.

Хаа хаанагүй—городууд, хүдөө тосхонуудта, предприяти, эмхи зургаануудта, һургуулинуудта бүхы дэлхэйн пролетарнадай вождь, багша В. И. Ленинэй ажал-ябуулга, ажабайдал тухай лекци, хөөрэлдөөн, элидхэлнүүд үнгэргэгдэнэ, фотовыставкэ эмхидхэгдэһэн байна.

УЛАН-УДЭ

КПСС-эй ГОРКОМОЙ ПОЛИТИЧЕСКЭ ГЭГЭЭРЭЛЭЙ БАЙШАНДА

В. И. Ленинэй түрэһөөр 89 жэлэй ойдо орюулагдаһан «Ленинэй үзэл сурталай агууехэ илалта» гэһэн выставкэ эмхидхэгдээ. Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр орон дотороо социализм байгуулаад, коммунизм тээшэ совет арадай дабшажа ябаһан тухай энэ выставкэ харуулна.

КПСС-эй XXI съездын баталан абаһан шиидхэбэриин ёһоор, СССР-эй арадай ажахын хэр ехээр хүгжөөгдэхэ байһые, ороноймнай хүгжэлтын гол шухала замые эндэхи диаграмма, зурагууд элирхэйлнэ. Долоон жэлэй турша соо промышленностиин, илангаяа хүндэ индустриин, машина бүтээлгын, нефть, газ абалгын, электрификациин хэр ехээр хүгжөөгдэхэ байһые, хүдөө ажахыгаа оньһожоруулга, национальна олзо доходой ургалта тухай мүн лэ эндэ харуулагдана. Арадай гэгээрэлэй хүгжэлтые, арад зоной хэрэглэмжын зүйлнүүдэй хүн бүхэндэ хүртэсын хэды шэнээнээр ехэ болгогдохо байһые харуулһан диаграмма, зурагууд эндэ бии.

Владимир Ильич Ленин тухай олон номууд выставкэдэ харуулагдана. В. И. Ленинтэй сугтаа ажаллаһан нүхэдэй, тэрэнэй хани нүхэр Н. К. Крупскаягай дурасхал бэшэгүүд тухай номууд олоор суглуулагданхай. В. И. Ленин тухай Клара Цеткин, А. Фотиева, В. Бонч-Бруевич гэгшэдэй дурасхал бэшэгүүд, «Ленин 1917 ондо», «Ленинэй эдир залуу наһан», «Ленинэй ажабайдалай һүүлшын жэлнүүд» гэһэн олон ном эндэ бии.

ГОРЬКИИН НЭРЭМЖЭТЭ БИБЛИОТЕКЭДЭ

В. И. Лениндэ зорюулһан хэдэн һонирхолтой выставкэ республикын түб библиотекэ соо эмхидхэгдээ. «Хэтэ мүнхэдөө амиды», «Мартагдашагүй уулзалганууд», «В. И. Ленин тухай дурасхал бэшэгүүд» гэһэн выставкэнүүдтэ багша Ленинтэй уулзаһан, хөөрэлдэһэн хүнүүдэй һонирхолтой номууд, брошюранууд, бэшэгүүд харуулагдана. Тиихэдэ мүнөөдэр библиотекын уншалгын зал соо «Ленин уран зохёолой литература дотор» гэһэн тематическа вечер үнгэргэгдэхэ. Эндэ элидхэл, Ленин тухай шүлэгүүд уншагдаха юм.

ҺУРГУУЛИНУУД, ПИОНЕРНҮҮДЭЙ ОРДОНДО

Республикымнай эдир залуушуул, һурагшад, пионернүүд багша Ленинэй түрэһэн үдэрые мүн лэ үргэнөөр тэмдэглэнэ. Городой һургуулинуудай класс бүхэндэ Владимир Ильичын ажал-ябуулга, ажабайдал тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ, выставкэ, фотомонтаж, альбом хэгдээ. 3-дахи, 4-дэхи классуудай һурагшад городой культурын болон амаралтын парк, Революциин талмай дээрэхи Ленинэй памятнигуудай дэргэдэ ошожо, венок, баглаа сэсэгүүдые табиха юм. Мүн эдэ памятнигуудай дэргэдэ һайн һурагшад пионернүүдэй зэргэдэ абтаха байна.

Пионернүүдэй ордон соо болоһон октябрядуудай слёдто олон эдиршүүл сугларба. Тэдэнэр өөрынгөө бэлиг шадабари харуулжа, дуу дуулаһан, шүлэг уншаһан, конкурсдо хабаадалсаһан, мүн элдэб наада наадаһан байха юм. Слёдто сугларһан октябрядууд городой түрүүшын пионерка байһан Мария Прокопьевна Шанкинатай уулзаа.

Мүн тус байшангай эмхидхэһэн гурбан үеын пионернүүдэй уулзалга һониноор үнгэрөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КПСС-эй Улан-Удын горкомой политическэ гэгээрэлэй байшанда В. И. Ленинэй ажабайдал, ажал-ябуулгые харуулһан фотовыставкэ эмхидхэгдэбэ.
Л. Хайдуровай фото.

АРБАН ЖЭЛЭЙ АЛДАРТА ОЙ

Советскэ олониитын түлөөлэгшэдэй суглаан

Эб найрамдалай тала баригшадай бүхэдэлхэйн хүдэлөөнэй арбан жэлэй ойдо зорюулагдажа, советскэ олониитын түлөөлэгшэдэй баярай суглаан Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедэй ехэ зал соо апрелиин 20-до болоо.

Эб найрамдалай түлөө үнинһөө хойшо тэмсэһэн, эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөе эмхидхэлгэдэ хабаадаһан хүнүүд, Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедэй, Ази, Африкын оронуудтай һанал нэгэдэлгын советскэ комитедэй гэшүүд, Москвагай предприятинуудай хүдэлмэришэд, алба хаагшад, наукын, соёл культурын, искусствын ажал-ябуулагшад, ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд алдарта ойе тэмдэглэхын тулада эндэ ерээ.

Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедэй түрүүлэгшэ Н. С. Тихонов суглаае нээгээд, эб найрамдалай түлөө арбан жэлэй туршада хэгдэһэн тэмсэлэй дүнгүүд тухай хөөрэһэн байна. Эб найрамдалые ехээр хүсэдэг совет хүнүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй түрүүшын зэргэдэ хододоо ябалсадаг, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бүхы хэмжээ-ябуулгануудые эдэбхитэйгээр дэмжэдэг, бүхы оронуудтахи эб найрамдалда дуратай хүнүүдтэй хамта дайнай аюулда эсэргүүсэн тэмсэдэг байгаа гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Л. Т. Космодемьянская, уран зохёолшо И. Г. Эренбург, Турциин поэт Назым Хикмет, Крутицкиин болон Коломенскиин митрополит Николай ба бусад эб найрамдалай тала баригшадай түрүүшын конгресс тухай дурдаха зуураа, дай һүжэрөөхые хүсэгшэдтэ эсэргүүсэн арбан жэлэй турша соо хэгдэһэн тэмсэл тухай хөөрэһэн байна.

Гүрэнэй нэгэдэхи подшипникова заводой коммунистическэ ажалай бригадын бригадир В. М. Попов долоон жэлэй асари ехэ түсэбые бэелүүлжэ байһан манай хүдэлмэришэн ангиин ажалай габьяанууд тухай хөөрөө. Энэ түсэб хадаа бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха бата бэхи найдабари мүн.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведтэ эльгээхэ амаршалгые суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаа.

Эб найрамдалые хүсэдэг совет хүнүүд Эб найрамдалай Бүхэ[...]хэйн Соведтэ саашадаашье али [...]хы дэмжэлгэ болон туһала[...] үзүүлхэ, тэрээнтэй, мүн бүхы о[...]нуудтахи эб найрамдалда дура[...] хүнүүдтэй хамта хүйтэн дай [...] суулхын түлөө, ядерна зэбсэг т[...]шалгые болюулхын, хүн зон[...] олоор хюдаха буу зэбсэг огто[...] хорихын түлөө, уласхоорондын [...]хы арсалдаата асуудалнуудые х[...]сээ хэжэ гуримшуулхын түлөө, [...] найрамдалай агууехэ хэрэгэй х[...] дөөр илан мандахын түлөө орол[...] сотойгоор тэмсэхэ гэжэ амаршал[...] соо хэлэгдэнэ.

Ядерна зэбсэг туршалгые болю[...]ха тухай асуудалаар боложо б[...]һан Женевэдэхи зүблөөндэ тус[...] телеграмма эльгээжэ, хэлсээгэ т[...]гэнөөр, урагшатайгаар дүүргэ[...] атомна болон водородно бомбо[...]дай али бүхы туршалгануудые [...]рихо тухай хэлсээ баталхыень х[...]һэн байна. Һайн сэдьхэл гарга[...] үшөө шиидхэгдээгүй асуудал[...] али алиндаа таарамжатай ши[...] хэбэри гаргахые США болон Ве[...]кобританиһаа эрихыень Женев[...]хи зүблөөндэ хабаадажа бай[...] түлөөлэгшэдые суглаанда хаб[...]дагшад уряалаа. (ТАСС).

ХИЛЫН СААНАҺАА

В. И. ЛЕНИНЭЙ ОЛОН ЗОХЁОЛ ХИТАДТА ХЭБЛЭГДЭНЭ

ПЕКИН, апрелиин 20. (ТАСС). Коммунистическэ партиие, Советскэ гүрэниие байгуулагша, бүхы дэлхэйн ажалшадай вождь В. И. Ленинэй зохёолнууд һүүлэй жэлнүүдтэ Хитадта хэдэн олон миллион хэһэг тиражтайгаар хэблэгдэн гаргагдаа. Гансахан «Жэньминь чубаньшэ» гэжэ хэблэл арадай засагай тогтоһонһоо хойшо В. И. Ленинэй 96 зохёолые хитад хэлэн дээрэ оршуулжа, хамта дээрээ 6,6 миллион үлүүтэй хэһэг тиражтайгаар гаргаһан байна. В. И. Ленинэй олон зохёолнууд хэдэн дахин шэнээр хэблэгдэн гаргагдадаг байна.

Ильичын түрэһөөр 89 жэлэй ойн урдуур В. И. Ленинэй зохёолнуудай суглуулбариин 26-дахи боти хитад хэлэн дээрэ хэблэн гаргагдаа. Ленинэй зохёолнууд Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 42 жэлэй ой хүрэтэр хүсэдөөр хэблэгдэхэ юм.

Бүхы Хитадай арадай түлөөлэгшэдэй суглаанай сесси

ПЕКИН, апрелиин 20. (ТАСС). Бүхы Хитадай арадай түлөөлэгшэдэй хоёрдохи зарлалай суглаанай нэгэдэхи сесси хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Правительствын хүдэлмэри тухай Гүрэнэй Соведэй премьер Чжоу Энь-лайн апрелиин 18-да хэһэн тоосоото элидхэлые депутадууд бүлэг бүлэг боложо зүбшэн хэлсэнэ.

Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, депутадууд үгэ хэлэхэдээ, правительствын ажал-ябуулгые нэгэн һаналтайгаар һайшаагаад, ороной экономико болон соёл культурые хүгжөөлгөөр үнгэрэгшэ жэлдэ туйлагдаһан гайхамшагта амжалтанууд олониитэ арад зоной социализм байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанай үрэ дүн мүн болоно гэжэ онсолон тэмдэглэнэ.

Түбэдтэхи үймөө дарахын тулада правительствын абаһан хэмжээнүүдые депутадууд бүрин дэмжэнэ. Түбэдэй урдын нютагай правительствын, Түбэдэй дээдэ тушаалта хархис этэгээдүүдэй урбалта хэһые тэдэнэр нэгэн һаналтайгаар буруушаагаа.

Политическэ, научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Чехословацка бүлгэмэй съезд

ПРАГА, апрелиин 20. (ТАСС). Политическэ, научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй хоёрдохи съезд үсэгэлдэр Прагада хүдэлмэреэ дүүргэә.

Съездын хүдэлмэридэ политическэ, научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүхэсоюзна бүлгэмэй делегаци хабаадаа. Тэрэниие бүлгэмэй түрүүлэгшэ академик М. Б. Митин толгойлно. Тэрэшэлэн Болгариин, Германиин Демократическа Республикын, Венгриин, Польшын, Румыниин түлөөлэгшэд съездэ хабаадалсаа.

Бүлгэмэй хэһэн үрэ ехэтэй хүдэлмэри тухай бүлгэмэй Центральна Комитедэй түрүүлэгшэ, Чехословакиин Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Иозеф Мацекын хэһэн элидхэл соо, съездэ хабаадагшадай хэлэһэн үгэнүүд соо тэмдэглэгдэһэн байна.

КПЧ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн, Чехословакиин правительствын түрүүлэгшын орлогшо Вацлав Копецкий съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, бүлгэмэй ажал-ябуулгада үндэр сэгнэлтэ үгөө.

Бүлгэмэй ажал-ябуулгые улам үргэдхэн һайжаруулха хэмжээнүүдые съезд хараалаа. Чехословакиин Коммунистическэ партиин ЦК-да эльгээхэ амаршалгын бэшэг ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абтаа.

Хитадай сэрэгэй делегаци аха дүү оронуудта хани ёһоор айлшалһаар

ПЕКИН, апрелиин 20. (ТАС[С]). Польшын, Германиин Демократ[и]ческа Республикын, Чехословаки[ин], Венгриин, Румыниин, Болгари[ин], Албаниин оборонын министерст[во]нүүдэй, Монгол Арадай Респуб[ли]кын сэрэгүүдэй болон нииты[н] аюулгүйе сахиха министерств[ын] уряалаар КНР-эй сэрэгэй делег[а]ци эдэ оронуудта хани ёһоор а[й]шалхын тула һаяар ошохонь гэж[э] Синьхуа агентство мэдээсэнэ. Де[ле]гаци 12 хүнһөө бүридэхэ юм. Г[ү]рэнэй Соведэй премьерын орлогш[о] КНР-эй Оборонын министр марш[ал] Пын Дэ-хуай делегациие толго[йлно] байна.

Смыслов, Бронштейн, Спасски[й] шатарай турнирта илажа гар[аба]

Шатарай уласхоорондын Моск[ов]ско турнирай хойшолуулагда[һан] партинуудые наадалга апрел[иин] 20-до болоо.

Смыслов Олафссонтой (Исла[нди]), Бронштейн Аронинтой тэнж[э], Васюков Симагиниие шүүгээ.

Тингэжэ турнирай нэгэдэхи, [хо]ёрдохи, гурбадахи һууринууд[ые] дэлхэйн экс-чемпион В. Смысл[ов] (Москва), гроссмейстернүүд Бронштейн (Москва), Б. Спасск[ий] (Ленинград) хубааба. Дүрбэд[эхи,] табадахи, зургаадахи һууринууд[ые] адли тоотой очконуудые аба[һан] Е. Васюков (Москва), Л. Порт[иш] (Венгри), М. Филип (Чехословак[и]) эзэлһэн байна.

(ТАСС).

Ильич шэнгеэр ажаһууха, ажаллаха

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие, дэлхэй дээрэхи түрүүшын хүдэлмэришэн, таряашанай советскэ социалистическэ гүрэниие байгуулагша В. И. Ленинэй түрэһөөр 89 жэл мүнөөдэр гүйсэбэ. Энэ агуусхэ түүхэтэ үдэрые совет хүнүүд, бүхы дэлхэйн ажалшад тон ехэ һайндэр болгон тэмдэглэжэ байна.

Владимир Ильич Ленинэй нэрэ бүхы ажалшадта хизаарлашагүй хүндэтэй юм. Түүхэдэ ехэ ухаатай хүнүүд олон байһан юм. Зүгөөр Ленин шэнги иимэ ехэ ухаатай революционер мүнөө үеын обществын эгээн революционно, эгээн түрүү анги болохо пролетарнадай гүн дундаһаа урган гаража шадаха байгаа бшуу. И. В. Сталинай тодорхойлһоной ёһоор, Владимир Ильич Ленин дээдэ түхэл шэнжэтэй хүтэлбэрилэгшэ, тэмсэлһээ тунхарихые мэдэдэггүй, ородой революционно хүдэлөөнэй эрид замаар партиие зорһмгойгоор урагшань хүтэлдэг эрилхэг зоригтой хүн байһан юм.

Владимир Ильич Ленинэй ажабайдал Коммунистическэ партитай, манай партиин түүхэтэй таһаршагүй холбоотой. Капиталистнууд болон помещигүүдэй дарлалтаһаа хүдэлмэришэд болон таряашадые сүлөөлхын тулада, коммунизм байгуулхын тулада Владимир Ильич Ленин бүхы наһан соогоо шэн зоригтойгоор тэмсэһэн, баатарлигаар ажаллаһан байна. Ленинэй ажабайдал, тэмсэл, ажал хүдэлмэри арад зондоо, социалистическэ Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэлгын асари ехэ үльгэр жэшээ болоно.

Владимир Ильич Ленин коммунистическэ шэнэ обществын үеын хүнэй бүхы һайн һайхан үнэтэ шэнжэ шанарые бэедээ шэнгээнхэй. Ажалша хүн бүхэн, эдир хүбүүн, басаган бүхэн, дээгүүр, доогууршье тушаалтай хүтэлбэрилэгшэ бүхэн Ленинэй шэнжэ шанарые бэедээ хүмүүжүүлхэ ёһотой.

Ленин өөрынгөө арадай үнэн сэхэ хүбүүн, Эхэ оронойнгоо дүлэтэ патриот, али бүхы дарлалтые гүнзэгы ехээр үзэн ядадаг хүн байгаа.

Владимир Ильич олониитэ арад зоной инаг вождь, ханинь байһан юм. Олониитые хүмүүжүүлхэ зуураа, Ленин мүн лэ тэдэнһээ һургаал абадаг байгаа. Арадуудай тэмсэлэй бодото дүй дүршэлые нарийнаар шэнжэлхэ, согсолхо гэжэ Ленин эрилтэ хэдэг һэн. Владимир Ильич олониитэ ажалшадтай угаа нягта холбоотой байһан юм. Партиин, Советскэ правительствын политикын шухала шухала асуудалнуудаар хүдэлмэришэд болон таряашадай үмэнэ тэрэнэй хэлэдэг үгэнүүд ажалшадтай холбоо байгуулха шухала аргануудайнь нэгэн байгаа. Жэшээлхэдэ, революциин удаадахи түрүүшын хоёр һарын турша соо Ленин олониитын митингнүүд болон суглаанууд дээрэ 20 дахин үгэ хэлэһэн байгаа. Владимир Ильич хүдэлмэришэд, таряашадта яагаад тиимэ ехэ нүлөө үзүүлдэг байгааб гэхэдэ, ажалшадай һанамжада тон анхаралтайгаар хандадаг, эгээн тодо һонор, ойлгосотой уряа лозунгнуудые табижа шададаг байгаа бшуу. Арадай зохёон байгуулхы хүсэндэ хизаарлашагүйгөөр этигэхэ ябадал Ленинэй онсо тусгаар шэнжэ шанар байгаа.

В. И. Ленин бэрхэшээлнүүдһээ хэзээдэшье тунхаридаггүй, хэршье орёо бэрхэтэй оршон байдалда тэбдэхэ, мэгдэхэ ябадал гаргадаггүй байгаа. Тон хүндэ хүшэр үенүүдтэ Ленин партиие аюул соогуур найдамтайгаар хүтэлэн гаргажа, тон түбшэн даруугаар, эрэлхэг зоригтойгоор үг зорилго тээшээ дабшадаг һэн.

Ленин пролетарска эмхи гуримай тусгаар һайн үльгэр жэшээ харуулдаг байгаа. Энээниие иимэ баримта эли тодоор харуулна, 1918 ондо Кремлиин ордоной коридор соо ВЦИК-гэй һургуулиин курсантнуудһаа Кремлиин комендант харуул табиһан байгаа. Лениниие нюураарнь танихагүй залуу курсант харуулда байһан аад, Ленинэй тэндэхи байрадаа орохо гэхэдэнь пропускгүйгөөр табягүй. Юуб гэхэдэ, саг үргэлжынгөө пропускые Владимир Ильич гэртээ мартажархиһан байгаа. Тиихэдэнь Ленин өөрынгөө байрын үүдэн тээшэ заагаад.

— Энэ минии байра лэ,—гэбэ.

— Би мэдэнэгүйб. Пропускгүйгөөр хэниисшье табихагүй гэһэн захиралта бии гэжэ курсант харюусаһан байгаа.

Владимир Ильич гэдэргээ бусажа, комендатурада ороод, нэгэ удаа орохые зүбшөөһэн пропуск абажа ерэһэн юм.

Харуулай һүүлээр, курсант Совнаркомой Түрүүлэгшэ Лениниие табяагүй байһанаа мэдэхэдээ, Ильичтэ ошожо, хүлисэл гуйһан байгаа.

—Та зэмэтэй бэшэт. Кремлиин территориин комендантын заабари гү, али захиралта—хуули болоно гээшэ. Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ байһан би яахадаа энэ хуулиие сахихагүй гээшэбиб? Би зэмэтэйб, Та зүб байгаат,—гэжэ Владимир Ильич хэлэһэн юм.

Эмхитэй гуримтай, жаяг журамтай байха тухай Ленин бусадта эрилтэ табидаг байһан юм. Энэ хадаа илалта туйлаха эшэ үндэһэн гэжэ тэрэ тоолодог байгаа. Хойрог нобшо ябадалда Ленин ехэ дурагүй һэн. Саарһан дээрэ бэшэ, харин бодотоор ажаллаха, хүнүүдтэ—хүдэлмэришэдтэ, таряашадта, бүхы ажалшадта анхаралтайгаар хандаха тухай тэрэ эрилтэ табидаг байһан юм.

Хүнүүдтэй уулзаха хэрэгтэ Ленин тон анхаралтайгаар хандадаг, иимээр хандахыень бусад хүдэлмэрилэгшэдһөө эридэг байгаа. Шухала хэрэгүүдэй олон болоһон дээрэһээ тогтоогдомол сагта хүнүүдтэй уулзаха аргагүй байшоо һаа, тэдэниие миин хүлеэлгэдэггүй, өөрынгөө секретариие эльгээжэ, уулзахаяа ерэһэн хүнүүдтэй хожом уулзаха саг болзор тогтоодог һэн.

Агуусхэ Ленин тон простойгоор ажаһуудаг байгаа. Гоёолто шэмэглэлтэдэ тэрэ ехэ дурагүй һэн гэхэ. Юрын, сэбэр зохид хубсаһа үмдөөд ябадаг, Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ байхадаашье гэр соохиёо гоёодоггүй, простой жиирэй байлгадаг бэлэй.

Владимир Ильич хүнүүдтэй юрын янзаар уулзадаг. Тэрээндэ хандагшадые угаа ехэ анхаралтайгаар шагнадаг байгаа. Партиин жиирэй гэшүүдтэ тэрэ хододоо анхарал оролдолготойгоор хандадаг, өөрыгөө дээгүүр хэзээдэшье табидаггүй, жиирэй хүн шэнгеэр харагдахые оролдодог байһан юм.

В. И. Ленин өөр тухайнь магтаалай үгэнүүдые хэлэхэдэ гү, али бэшэхэдэ ехэ дурагүйтэдэг һэн. Жэшээлхэдэ, 1920 оной апрелиин 5-да партиин IX съездын делегадууд В. И. Ленинэй түрэһөөр 50 жэлые ёһолон тэмдэглэһэн байгаа. Хоёр хүнэй үгэ хэлээд байхада, нам тухай үгэ хэлэлгэ хүрөө болоо, партиин, Совет гүрэнэй үмэнэ табигдажа байһан шухала асуудалнууд тухай хөөрэлдэе гэжэ хэлэһэн байха юм. Теэд съездын делегадууд болингүй, Ленинэй габьяа тухай хөөрэлдэһээр лэ байхадань, В. И. Ленин ойро зуура болоод, гаража ябашаһан байгаа. Тэрэнэйнгээ һүүлээр удангүй түрүүлэгшэдэ хонходоод, съезд дээрэ юун боложо байнаб гэжэ асуухадань, «Владимир Ильич Ленинэй 50 жэлэй ой тухай үгэ хэлэлгэн үргэлжэлһөөр» гэжэ түрүүлэгшэ харюусаһан байгаа. Тиихэдэнь иимэ үгэ хэлэлгэнүүдые болюулха гэжэ Ленин эрилтэ табиһан юм. Гэбэшье иимэ үгэ хэлэлгые болюулха аргагүй бойшоо һэн ха.

Дээрэлхүү, бүдүүрхүү ябадалда В. И. Ленин ехэ дурагүй байжа, энэ тааруугүй ябадалтай эрид шууд тэмсэдэг байгаа. Совет хүнүүд тухай, нүхэд тухайгаа угаа ехэ оролдолго тэрэ гаргадаг һэн. 1919 оной хүндэ хүшэр, үлэсхэлэн жэлдэ эдеэ хоолой зүйлнүүдтэй посылкануудай Ленинэй квартирада ерэхэдэнь, ехэ эшэгүүритэйдэ тоолодог, гурил, сахар, тоһо гэхэ мэтые үлбэр бэетэй гү, эдеэгээр дуталдажа, бэеынь һуларһан нүхэдүүдтээ яаралтайгаар хубаажа үгэжэрхидэг байгаа.

В. И. Ленин сугтаа тэмсэһэн, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө ехэ дуратайгаар хандадаг һэн. Зүгөөр ямар нэгэн, эгээн дүтынгөөшье хүнэй партида, тэмсэлдээ урбаад байгаа һаань, Ленин тэдэнтэй дары холбоо барисаагаа таһалдаг байһан юм. Хүдэлмэришэн ангиин хэрэгтэ урбаһан бүхы хүнүүдтэ эбсэшэгүйгөөр хандаха шухала гэжэ партиие тэрэ һургадаг байгаа. Революциин аша туһада тааруу байгаа һаань, зарим хэлсээ хэжэ (жэшээлхэдэ, Брестдэ эб баталалга) болохо гэжэ тоолодог байһан юм. Зүгөөр манай партиин үндэһэ һуури тухай асуудалаар, революционно хүдэлөөнэй гол шухала асуудалнуудаар тэрэ ямар[шье] буулта хэдэггүй, хатуу байдаг һэн. [Пар]тиин бүхы дайсадта тэрэ эбсэшэгүй[гөөр,] хайра гамгүйгөөр хандадаг байгаа.

Эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхын, ух[аа] бодолоо хүгжөөхын тулада В. И. Ле[нин] ехээр оролдолго гаргадаг һэн. Өө[рыгөө] хододоо хүмүүжүүлхэ, һуража [...] дээшэлүүлхэ тухай соратнигуудтаа [...] табидаг һэн.

В. И. Ленин залуушуулда, үхибү[үдтэ] ехэ дуратайгаар хандадаг байгаа. Комсо[мо]лой III съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ком[му]низмын хэрэг шудалагты, хүн түрэлт[э]н олоһон эрдэм ухаанай баялигые шуда[лаг]ты, хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй т[ү]лөө тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаа зорюул[агты] гэжэ Ленин залуушуулые уряалаа [...] Ленинэй энэ үгэ манай ажалша[д] залуушуулда тэрэнэй захиһан захяа залу[у] [үе]тэниие коммунистическэ ёһоор хү[мүү]жүүлхэ программа мүн болоно.

Алхам бүхэнөө коммунистическэ [об]щество байгуулха агууехэ зорил[готой] таһаршагүйгөөр холбогты гэжэ Ленин [за]луушуулые һургадаг байгаа. Коммунис[ти]ческэ ёһоор ажаллахые, өөһэдтөө ком[му]нистическэ шэнэ ёһо заншал хүмүүжү[үл]хые Ленин залуушуулһаа эридэг һэн.

Ленинһээ һургаал абаха, Ленин[эй] ёһоор ажаһууха, ажаллаха, тэмсэхэ, [...]ха гээшэ совет хүн бүхэнэй, эдир за[луу] хүбүүн, басаган бүхэнэй, хүтэлбэрилэ[гшэ] бүхэнэй халуун хүсэл эрмэлзэлгэнь б[а]й[ха] ёһотой.

И. СИЗЫ[...]
Эрхүүгэй партийна [...]
Һургуулиин ахалагша [...]

Редакторай орлогшо
С. Б. БАЛЬЖИНИМА[ЕВ]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни —34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—24-74, писем и рабселькоров — 40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01021. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 48[..]